

Natuurlink
ECOLOGISCH ADVIESBUREAU

In opdracht van R & S Advies

Ecologische quickscan Eykereind 42 in Bergeijk

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	S. Bakker
Rapportnummer	EQ-1058
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	13-10-2022
Aantal pagina's	52
Wijze van citeren	S. Bakker, 2022, Ecologische quickscan Eykereind 42 in Bergeijk, in het kader van de Wet natuurbescherming, rapportnummer EQ-1058, Sint-Michielsgestel.
Opdrachtgever	R & S Advies

Natuurlink
ECOLOGISCH ADVIESBUREAU

Natuurlink B.V.
De Rietzanger 2
5271 LN Sint-Michielsgestel

NL27 RBRB 8836 2360 81

06 - 11 66 72 97

073 - 851 17 38

NL863778458B01

www.natuurlink.nl

info@natuurlink.nl

85887854

Inhoudsopgave

1	Leeswijzer	3
2	Inleiding.....	4
2.1	Doel van de ecologische quickscan	4
3	Werkwijze	5
3.1	Literatuuronderzoek	5
3.2	Flora en fauna onderzoek	5
3.3	Toetsing aan de Wet natuurbescherming	5
4	Wet- en regelgeving	6
4.1	Inleiding in de Wet natuurbescherming	6
4.2	Soortbescherming in de Wet natuurbescherming	6
4.3	Gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming	9
4.4	Zorgplicht voor dieren en planten.....	9
4.5	Houtopstanden in de Wet natuurbescherming.....	9
5	Omschrijving plangebied	10
5.1	Afstand tot beschermde natuurgebieden	13
5.2	Verstoring door geluid	16
5.3	Aanwezige ecotopen	17
5.4	Voorkomende beschermde soorten uit het literatuuronderzoek.	19
6	Effecten van de ingreep en toetsing aan de wet natuurbescherming	23
6.1	Voornemen	23
6.2	Activiteitenoverzicht.....	23
6.3	Bepaling invloed van de effecten	24
6.4	Effecten op beschermde natuurgebieden	28
7	Conclusies en aanbevelingen	30
7.1	Samenvatting soortbescherming.....	32
7.2	Samenvatting gebiedsbescherming	34
8	Gebruikte bronnen	35

1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de beoogde ruimtelijke ingreep van de opdrachtgever en de doelen van het ecologisch onderzoek.

In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de Wet natuurbescherming en wordt in algemene bewoordingen aangegeven waar rekening mee moet worden gehouden bij de uitvoering van ruimtelijke ingreep.

In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke werkwijze is gevolgd bij het uitvoeren van de ecologische quickscan.

In hoofdstuk 5 wordt het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Er wordt een inschatting gemaakt welke beschermde soorten mogelijk voorkomen op basis van literatuuronderzoek en de fysieke bezoeken aan het plangebied.

In hoofdstuk 6 wordt een beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteiten van de ingreep en worden de effecten van de voorgenomen ingreep op flora en fauna beschreven. Deze effecten worden vervolgens getoetst aan de wet natuurbescherming.

Afsluitend komen in hoofdstuk 7 de conclusies uit de ecologische quickscan aan bod.

2 Inleiding

De opdrachtgever heeft het voornemen om woonboerderij aan de Eykereind 42 in Bergeijk in de gemeente Bergeijk te slopen en het terrein te herontwikkelen. Er zullen 7 nieuwe grondgebonden woningen gebouwd met bijbehorende parkeergelegenheden en bijgebouwen. Omdat de uitvoering van deze ingreep mogelijk negatieve effecten heeft op beschermde soorten en beschermde gebieden heeft de gemeente Bergeijk, waar Bergeijk onder valt, verzocht om een ecologische quickscan uit te voeren. Met dit rapport wordt aan deze vraag voldaan.

2.1 Doel van de ecologische quickscan

In dit oriënterend onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

Vindt het initiatief plaats op een locatie waar (mogelijk) beschermde dier- en/of plantensoorten voorkomen of functies voor deze soorten worden vervuld? Zo ja:

- Welke beschermde dier- en/of plantensoorten komen op of rond deze locatie voor?
- Welk beschermingsregime is van toepassing is op deze soorten?
- Ondervinden die soorten schadelijke effecten van de ingreep?
- Kunnen schadelijke effecten worden voorkomen door de ingreep op een aangepaste wijze uit te voeren?
- Is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen van beschermde soorten?

Heeft de ingreep negatieve effecten op beschermd natuurgebieden? Zo ja:

- Wat zijn de instandhoudingsdoelen van de gebieden?
- Heeft de handeling significante gevolgen voor die gebieden?
- Is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen van beschermde gebieden?

Is er eventueel een verdiepend onderzoek noodzakelijk? Zo ja:

- Naar welke soorten en functies dient eventueel aanvullend onderzoek plaats te vinden?

3 Werkwijze

Er is een ecologische quickscan (verkennde inventarisatie) uitgevoerd om in beeld te brengen of door het voorgenomen initiatief negatieve effecten zijn te verwachten op beschermde soorten en beschermde gebieden.

3.1 Literatuuronderzoek

Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) en relevante recente verspreidingsatlassen (zie bijlage 3).

De opgevraagde gegevens dekken het gehele gebied waar de ingreep plaats gaat vinden, samen met het gebied dat binnen de invloedsfeer van de ingreep ligt. Vervolgens is voor deze beschermde soorten onderzocht of op basis van verspreiding, ecologie en de aanwezige ecotopen het aannemelijk is dat een soort in het plangebied of invloedgebied van de ingreep voorkomt.

3.2 Flora en fauna onderzoek

Het plangebied is bezocht door Sebastiaan Bakker. De weersomstandigheden waren geschikt om een betrouwbare inspectie uit te voeren (zie tabel 1).

Tabel 1. Weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden
20-06-2022	14:30 – 16:20	21 °C. Half bewolkt. NW3. Geen neerslag.

Tijdens het bezoek is de (potentieel) aanwezige flora en fauna onderzocht, alsook de functies die bepaalde delen van het terrein (kunnen) vervullen. Hierbij is gebruik gemaakt van checklijsten en protocollen (zoals gepubliceerd door het NDFF), kennisdocumenten van BIJ12 en diverse gidsen en websites waarin ecologie van soorten aan bod komt. Aan de hand van deze informatie en opgebouwde ecologische kennis binnen Natuurlink is de feitelijke en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en functies van het plangebied bepaald.

3.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Op grond van de beschreven activiteiten is door Natuurlink een inschatting gemaakt van de redelijkerwijs te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en functies. De mogelijke negatieve effecten zijn vervolgens getoetst aan de Wet natuurbescherming. Hierbij is gekeken of er sprake is van een overtreding van de soortbescherming of gebiedsbescherming en hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming valt te voorkomen.

4 Wet- en regelgeving

4.1 Inleiding in de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) is in Nederland op 1 januari 2017 in werking getreden. In deze wet staan de beschermingsregels voor de Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. Vanwege de inwerkingtreding van deze wet zijn de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet komen te vervallen. De Wet natuurbescherming geeft uitvoering aan de verplichtingen van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn die zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming op Europees niveau regelen.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten of beschermde natuurgebieden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Dit betekent in de praktijk dat het bij ruimtelijke ingrepen gaat om het effect van activiteiten op beschermde soorten en gebieden. Als activiteiten zodanig worden uitgevoerd dat er geen schade wordt toebracht, dan is toetsing aan de Wet natuurbescherming niet nodig. Soms is het echter onvermijdelijk dat of onduidelijk of schade wordt toegebracht. In die situaties is het noodzakelijk om aanvullend ecologisch onderzoek te laten uitvoeren en te bepalen of er een vrijstelling geldt voor de activiteiten of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning. De bevoegdheid om te toetsen aan de Wet natuurbescherming ligt in de meeste gevallen bij de provincie.

4.2 Soortbescherming in de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes om soorten te beschermen:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
3. soorten die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden.

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'). De belangrijkste verbodsbepalingen staan vermeld in tabel 2.

Tabel 2. Overzicht belangrijkste verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wnb
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen ¹	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen ¹ .	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen ¹ .
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing.
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ²	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing.
Niet van toepassing.	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

¹ Een zodanige verstoring van een van het nest dat deze wordt verlaten dient volgens de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) ook te worden meegenomen in een overtreding van de verbodsbepaling.

² Het opzettelijk storen geldt dan met name in kwetsbare perioden zoals het broedseizoen, overwintering en trek.

De term 'verstoring'.

Er is sprake van een verstoring ingeval een activiteit een verontrusting van een soort veroorzaakt ten gevolge waarvan sprake is van een wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Zo is er sprake van een verstoring indien de functie van een voortplantings- of rustplaats van een soort, al dan niet voorlopig, door een activiteit niet of minder goed kan worden vervuld, ook al blijft die plaats fysiek in stand. Verstoringen moeten per soort worden beoordeeld in het licht van de intensiteit, duur en frequentie van herhaling van de verstoring.

Bron: BIJ12

Vrijstelling, ontheffing en vergunning.

Voor een besluit waarbij een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt voor een categorie van gevallen, wordt de term "**vrijstelling**" gebruikt.

Voor een beschikking waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt, wordt de term "**ontheffing**" gebruikt.

Voor een beschikking waarbij een bepaalde handeling wordt toegestaan, wordt de term "**vergunning**" gebruikt.

4.2.1 Afwijkingen van de verbodsbepalingen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

1. Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
2. Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
3. Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten is voldaan, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

4.2.2 Gedragscode

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 of 3.10 Wnb zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een goedgekeurde gedragscode (art. 3.31 lid 1 Wnb). Werken volgens een gedragscode heeft als voordeel dat geen ontheffingsprocedure hoeft te worden doorlopen. Mogelijke uitzonderingen hierop staan in de gedragscode omschreven. Hierdoor kan het gebruik van een gedragscode zorgen voor een sterke vermindering van administratieve lasten en voor kortere proceduredtijden.

Een gedragscode geldt voor heel Nederland, dus niet voor één bepaald gebied of plaats. En ze mogen door alle organisaties in dezelfde sector gebruikt worden als de belangen en activiteiten op u van toepassing zijn.

De provincies ontvangen graag een melding als een ruimtelijke ingreep onder een gedragscode soortenbescherming wordt uitgevoerd. Dit is niet verplicht maar de provincies stellen dit erg op prijs. Het voorkomt bijvoorbeeld onnodige handhavingsacties.

4.3 Gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming

Binnen de Wet natuurbescherming worden ook natuurgebieden en de daarin voorkomende natuurlijke waarden en wezenlijke kenmerken beschermd. Dit zijn de Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland (NNN), bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen, bijzondere nationale natuurgebieden en de nationale parken. Deze gebieden zijn geselecteerd op grond van in deze gebieden voorkomende bijzondere natuurwaarden of om een samenhangend ecologisch netwerk te creëren. De Natura 2000-gebieden worden direct beschermd via de Wnb, de overige gebieden via het besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en provinciale verordeningen.

Als er naar aanleiding van een initiatief mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart te worden gebracht en te worden beoordeeld. Projecten, plannen en overige handelingen die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuurgebieden zijn vergunningsplichtig.

Binnen deze ecologische quickscan wordt daarom bepaald of het initiatief mogelijk negatieve effecten heeft op de doestellingen van Natura 2000-gebieden en overige beschermde gebieden. Als er sprake is van negatieve effecten, dan dient als eerste stap een voortoets te worden uitgevoerd. Dit is een oriënterend onderzoek naar mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Als hieruit blijkt dat er een kans bestaat op een negatief, maar geen significant effect, dan moet vervolgens een verslechteringstoets worden uitgevoerd. Zijn deze effecten mogelijk wel significant, dan moet er een passende beoordeling worden opgesteld.

4.4 Zorgplicht voor dieren en planten

De Wet natuurbescherming kent een zorgplicht (art. 1.11 Wnb). Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Of dier- en plantensoorten en gebieden nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn of haar handelen nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, laat deze handelingen achterwege, neemt maatregelen om die te voorkomen of probeert deze zoveel mogelijke te beperken of ongedaan te maken.

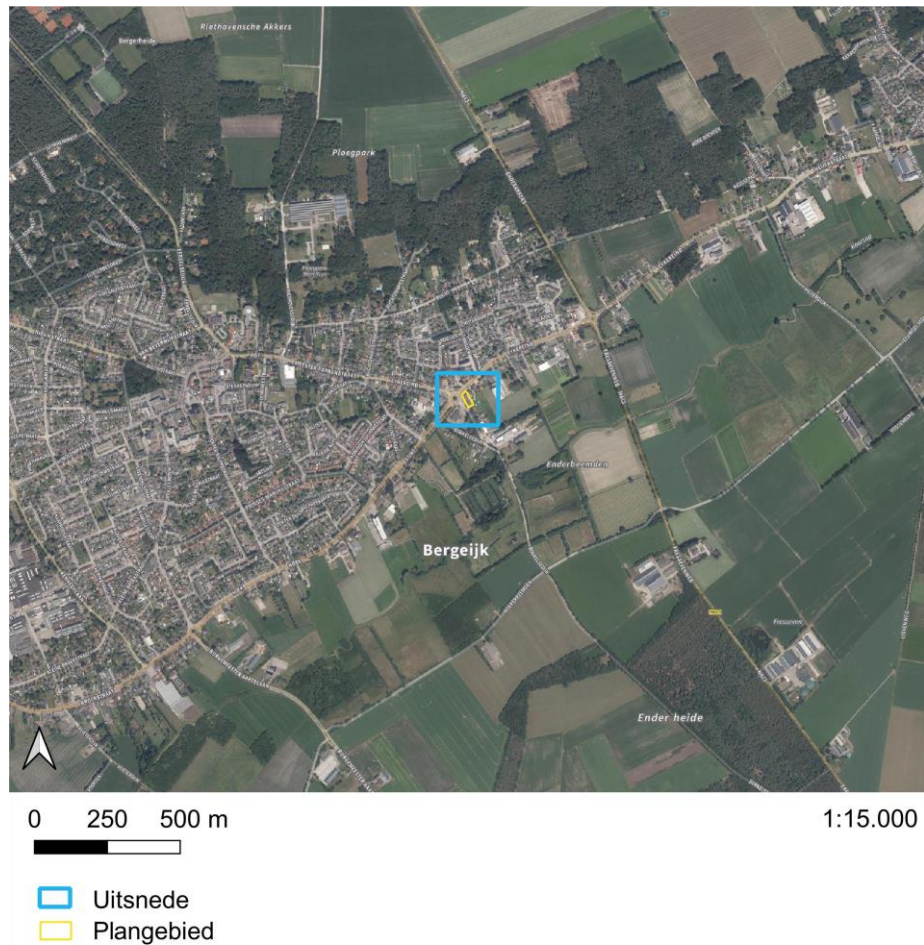
4.5 Houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Naast het soortenbeschermingsregime en gebiedsbeschermingsregime zijn in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming ook de bepalingen ter bescherming van houtopstanden opgenomen.

Onder houtopstand wordt verstaan: een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Als een houtopstand moet worden gekapt, dan moet de initiatiefnemer dit melden bij het bevoegd gezag en moet er herplant plaatsvinden. Het bevoegd gezag kan een kapverbod opleggen ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

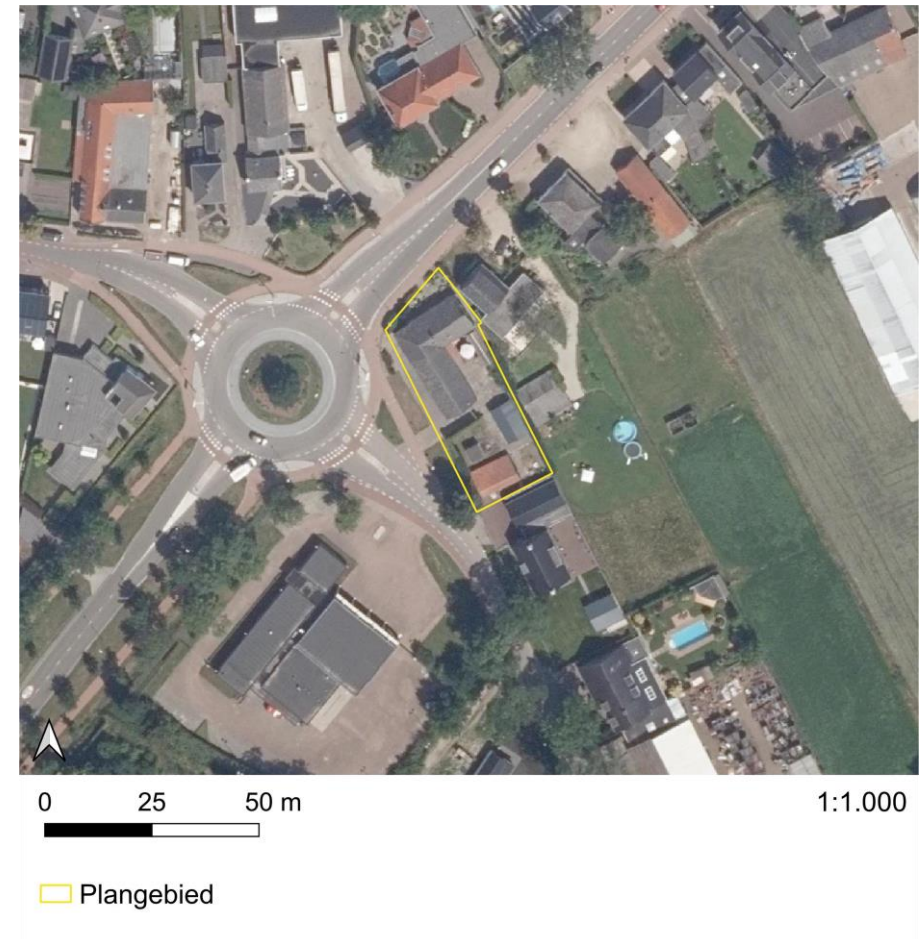
5 Omschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Eykereind 42 in Bergeijk dat onder de gemeente Bergeijk valt (zie figuur 1 en figuur 2). Het plangebied betreft het kadastrale perceelnummer BEK00-H-875 en is 1005 m² groot.

Figuur 1. Ligging van het plangebied. De uitsnede is weergegeven in figuur 2. Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

Op het terrein staat een L-vormige woonboerderij. In het noordelijk deel is de woning te vinden, in het zuidelijke deel een oude stal / schuur. Ten zuiden van de woonboerderij is een klein grasveld te vinden omringd door ligusterhagen. Hier stond voorheen nog een kleine schuur (zie figuur 2). Op de volgende pagina's is een aantal foto's te vinden van het plangebied.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (geel omkaderd). Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

Figuur 3. Beeld van voorgevel van de woonboerderij (noordzijde).

Figuur 4. Beeld van kopse gevel van de woonboerderij (oostzijde).

Figuur 5. Beeld van achterzijde van de woonboerderij (oostzijde) met aan de voorzijde de stal en aan de achterzijde het woonhuis.

Figuur 6. Beeld van de tuin aan de zuidzijde van de stal.

Figuur 7. Beeld van stal aan de rechterzijde (zuidwestzijde).

Figuur 8. Beeld van stal op de begane grond.

Figuur 9. Beeld van zolder van de stal.

5.1 Afstand tot beschermde natuurgebieden

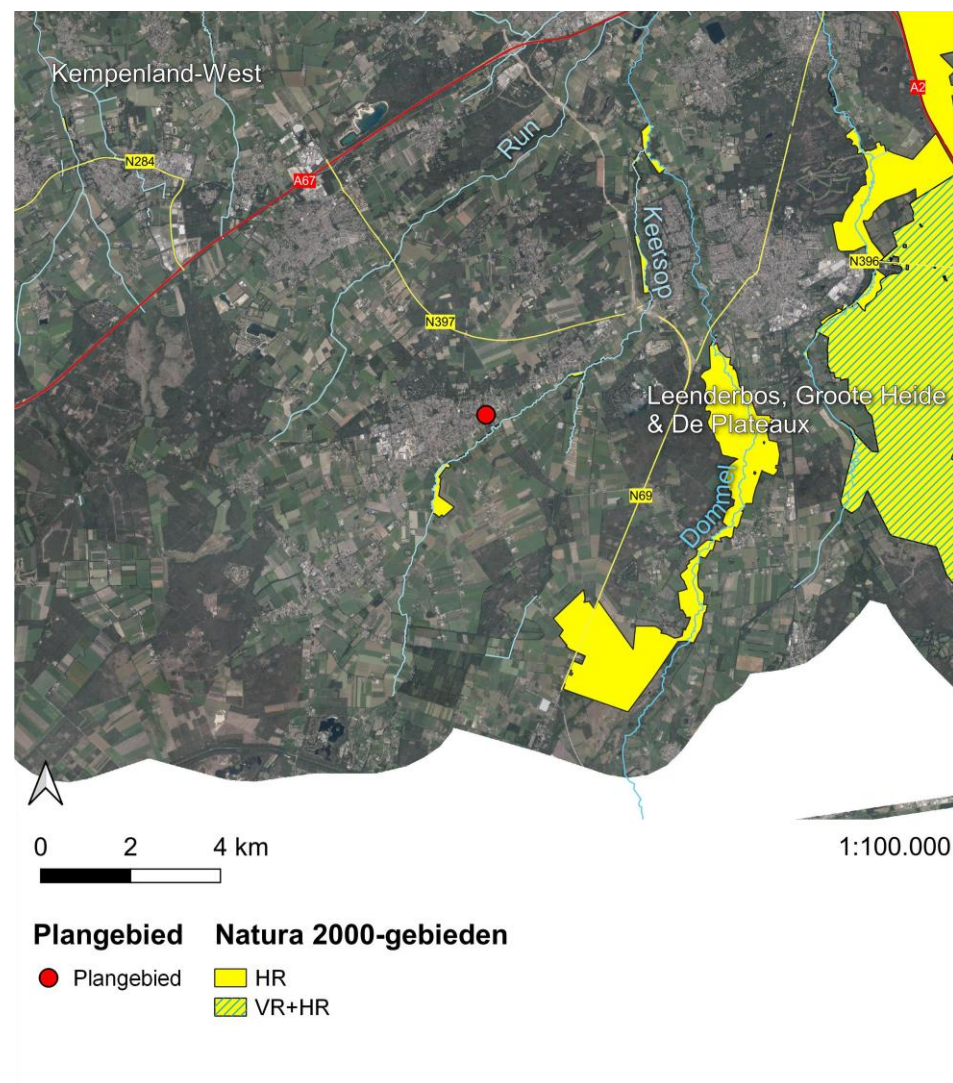
Om te bepalen of geplande activiteiten invloed kunnen hebben op beschermde natuurgebieden is als eerste onderzocht op welke afstand deze gebieden zich bevinden.

Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. De beek de Keersop maakt namelijk onderdeel uit van dit Natura 2000-gebied. De afstand vanaf het plangebied bedraagt ongeveer 300 meter (zie ook figuur 10 en tabel 3). Verder weg (niet op de kaart) liggen de gebieden 'Kempenland-West', 'Strabrechtse Heide & Beuven' en de 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'. Al deze gebieden, uitgezonderd het 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' zijn aangewezen als Habitatrichtlijngebied (HR) en als Vogelrichtlijngebied (VR).

Tabel 3. Afstand van het plangebied ten opzichte van beschermde Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

Gebiedsnaam	Aanwijzing	Afstand (km)
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	HR	0,3
Kempenland-West	HR+VR	12,7
Strabrechtse Heide & Beuven	HR+VR	16,8
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	HR+VR	17,0

Figuur 10. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebieden. Bron basiskaart: PDOK

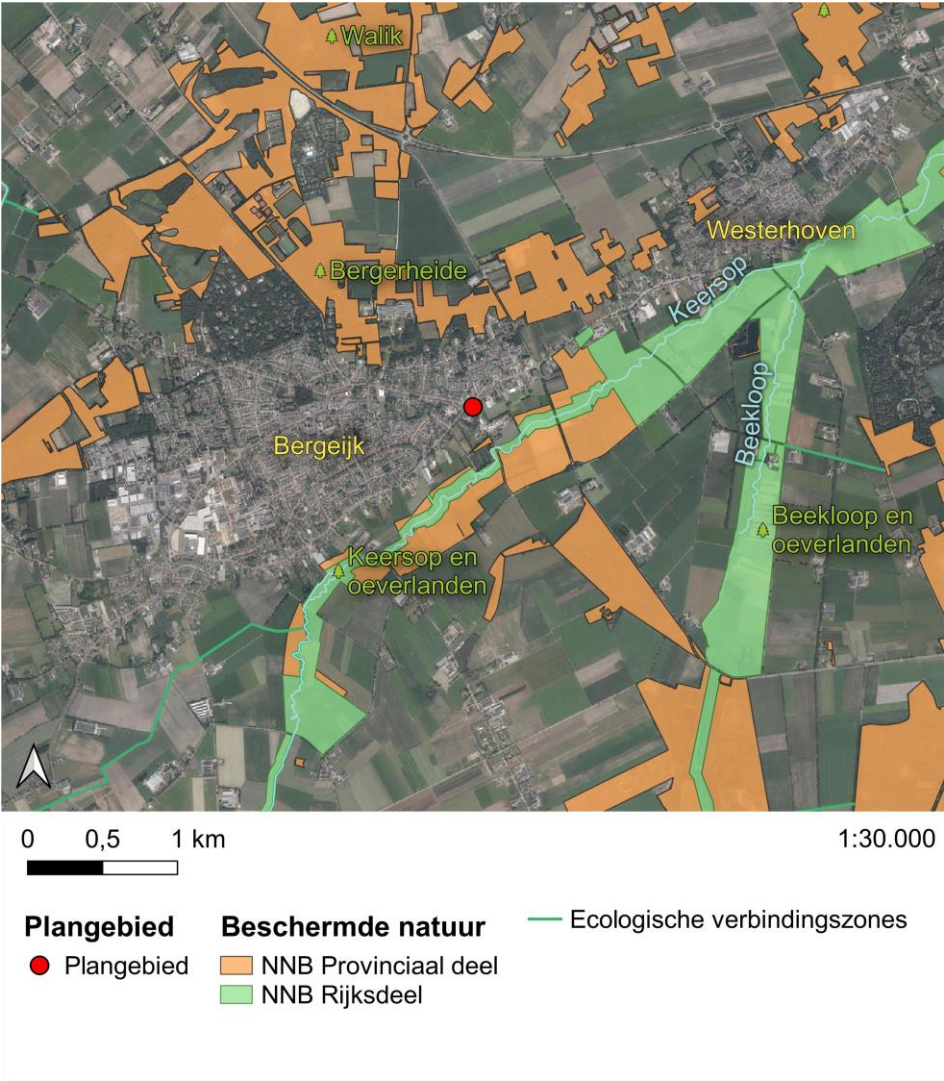
Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied valt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde deel van het NNN is de Keersop en oeverlanden op ongeveer 300 meter ten zuiden van het plangebied (zie figuur 11 en tabel 4). Ten noorden van het plangebied op ongeveer 700 meter is de Bergerheide te vinden

Op nog iets grotere afstand ten oosten van het plangebied is de Beekloop en oeverlanden te vinden.

Tabel 4. Afstand van het plangebied ten opzichte van beschermde Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

Gebiedsnaam	Aanwijzing	Afstand (km)
Keersop en oeverlanden	NNN	0,3
Bergerheide	NNB	0,7
Beekloop en oeverlanden	NNB	1,8

Figuur 11. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant. Bron basiskaart: PDOK

Natte Natuurparels (NNP)

Natte Natuurparels (NNP) zijn hydrologisch gevoelige gebieden binnen het Natuurnetwerk Brabant (NNB) die vanwege specifieke omstandigheden van bodem en water hoge natuurwaarden vertegenwoordigen. Rondom de Natte Natuurparels liggen attentiegebieden. De meeste Natte Natuurparels hebben nu last van verdroging. Het herstel van een goede waterhuishouding door méér en langer water vast te houden, is een belangrijke voorwaarde om de gewenste natuur te behouden of terug te laten keren. Ruimtelijke initiatieven mogen daarom geen negatieve effecten hebben op deze gebieden.

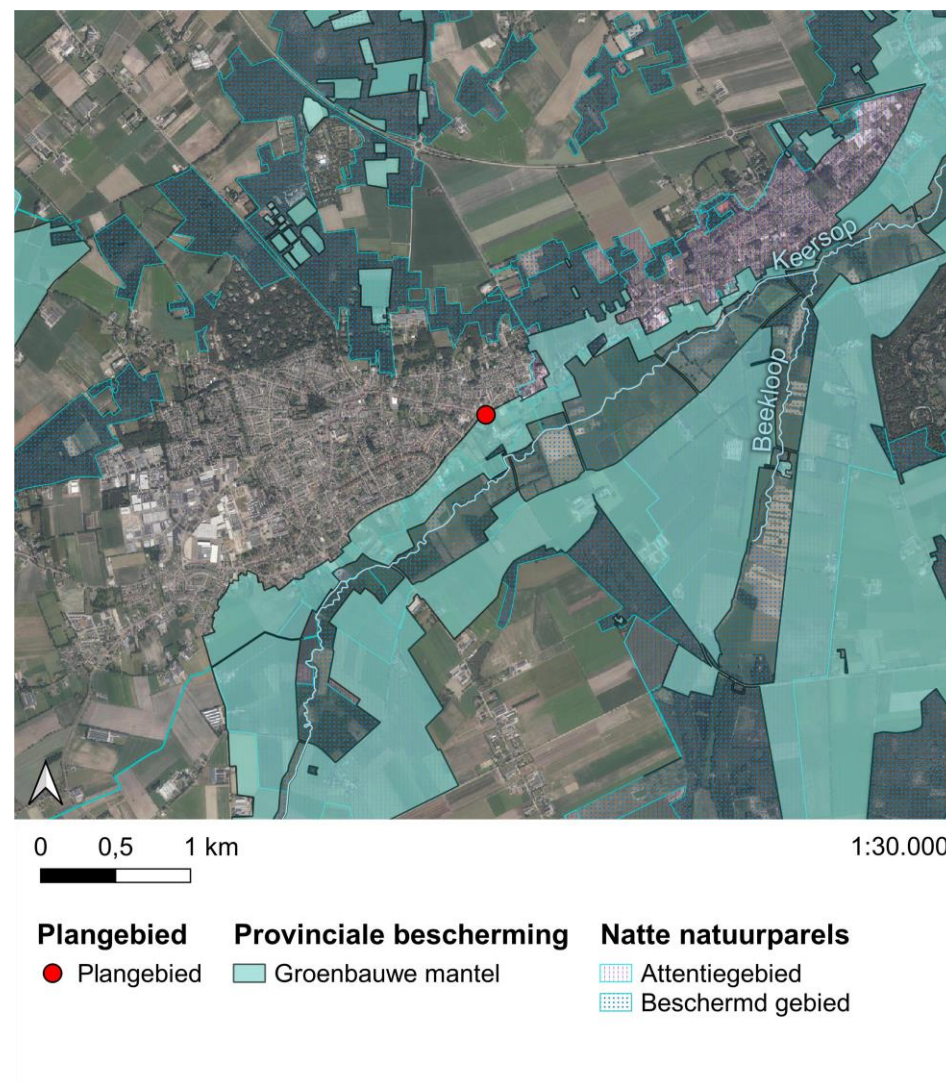
Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natte Natuurparel' is het gebied langs de Keersop op 220 meter ten zuiden van het plangebied (zie figuur 12).

Groenblauwe mantel

De Provincie Noord-Brabant streeft naar samenhangende aanpak van natuur, landschap en water die de omgevingskwaliteit en recreatiemogelijkheden versterkt en waardoor de gevolgen van klimaatveranderingen voor de natuur en het watersysteem beter kunnen worden opgevangen. Om de robuustheid van het systeem te bevorderen, zijn er gebieden opgenomen als verbinding tussen het Natuurnetwerk Brabant en het landelijk gebied - de groenblauwe mantel.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan het bodem-watersysteem (zoals de aanwezigheid van een kwel), aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), of aan het voorkomen van bijzondere planten en dieren. De groenblauwe mantel richt zich niet alleen op het beschermen van die waarden, maar juist ook op de ontwikkeling daarvan.

Nieuwe ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn mogelijk als deze bestaande natuur-, bodem- en waterfuncties respecteren of bijdragen aan een kwaliteitsverbetering van deze functies of het (cultuurhistorisch waardevolle) landschap. Het plangebied grenst vrijwel direct aan de groenblauwe mantel (zie figuur 12).

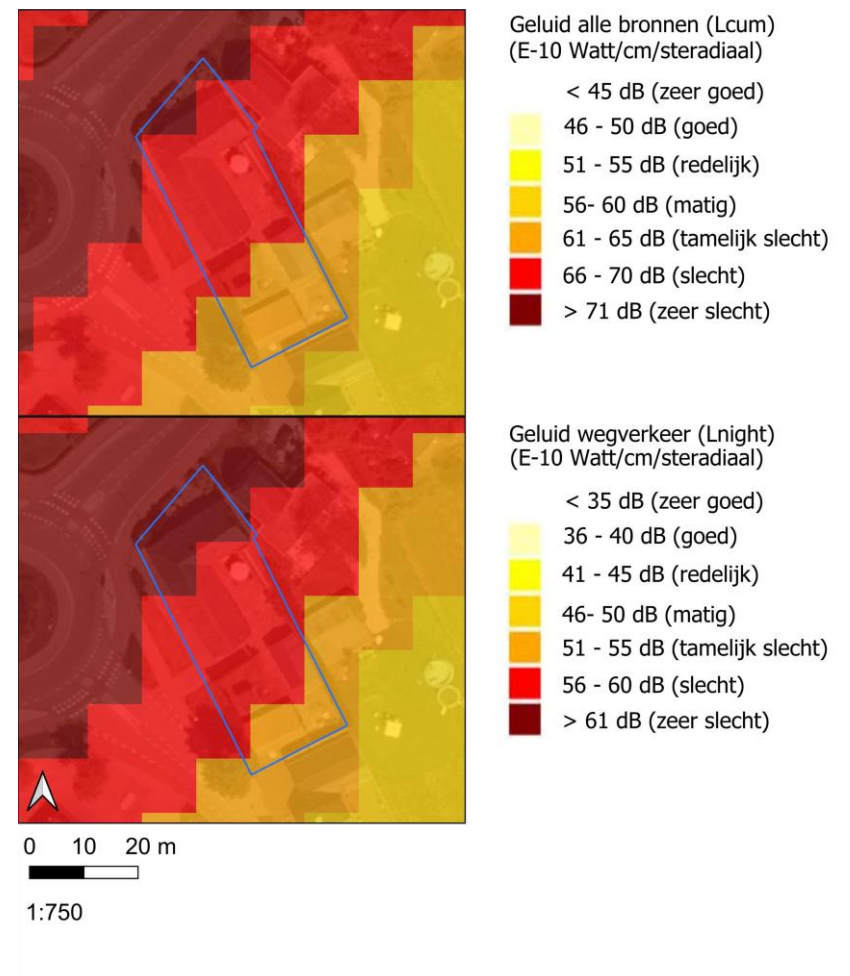
Figuur 12. Ligging van het plangebied ten opzichte van natte natuurparels en de groenblauwe mantel. Bron basiskaart: PDOK

5.2 Verstoring door geluid

De Eykereind is een drukke weg (zie figuur 14). De geluidsbelasting van alle bronnen gedurende de dag ligt boven de 61 decibel en daardoor zijn de geluidsnormen als tamelijk slecht tot slecht te kwalificeren (zie figuur 13). In de nacht is het beeld vergelijkbaar. Er is dus sprake van veel verstoring door (verkeers)geluid.

Figuur 14. De Eykereind is een relatief drukke weg.

Figuur 13. Geluid van alle bronnen gedurende de dag (boven) en van alleen het verkeer in de nacht (onder). Let op: de kaart geeft alleen een globaal beeld van de hoeveelheid geluid in Nederland. Voor het toetsen van geluidniveaus aan de normen, bijvoorbeeld voor 'geluidbelasting op de gevel', is deze kaart niet geschikt.

Bron: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

5.3 Aanwezige ecotopen

Bodemclassificatie

De bodem kan worden geclassificeerd als een hoge zwarte enkeerdgrond (zie figuur 16). Zwarte enkeerdgronden zijn ontstaan door het zogenaamde potstalsysteem. Hierbij werd dierlijke mest vermengd met strooisel van heideplaggen en verspreid over de akkers. Hierdoor ontstond er een zwarte humeuze bovenlaag van minstens een dikte van vijftig centimeter. De grond is kleiarm en bevat weinig tot geen sporen van leem.

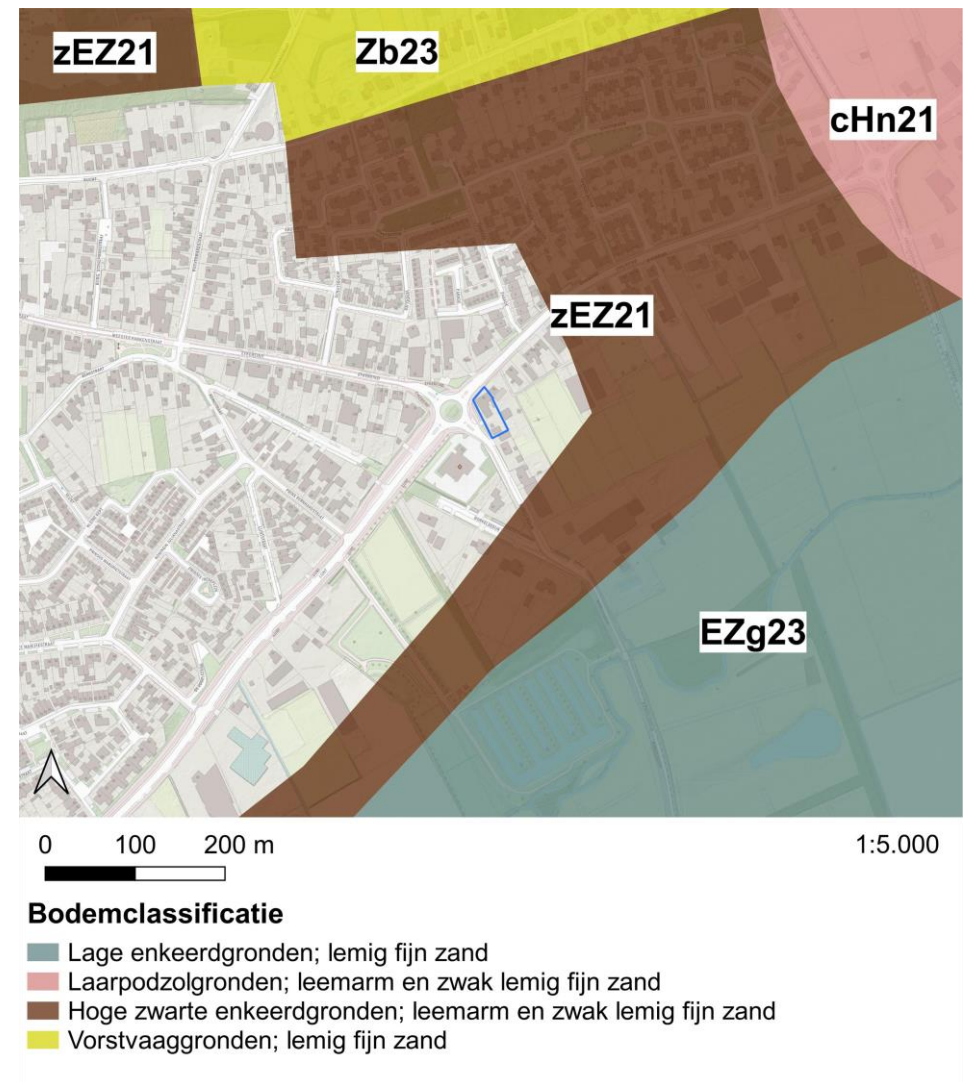
Gebouw

De woonboerderij bevindt zich in een slechte bouwkundige staat. Hierdoor is het gebouw toegankelijk voor verschillende beschermde soorten.

De dakpannen van de stal liggen direct op het dakgebinte waardoor het dak van binnenuit goed is te controleren op eventueel aanwezige nesten (zie figuur 9 op pagina 12). Bij de woonboerderij liggen deze wel op een dakbeschoot. De platte pannen bieden echter vrijwel geen ruimte om onder te broeden (zie figuur 15).

Figuur 15. De platte dakpannen bieden weinig of soms geen ruimte om onder te broeden.

Figuur 16. Bodemkaart van het plangebied. Bron: Wageningen UR.

Bij de kopse gevels zijn de openingen onder de dakpannen met cement dichtgesmeerd waardoor er hier geen openingen aanwezig zijn (zie figuur 17). Wel zijn de gevels op veel plekken gescheurd waardoor wegkruipmogelijkheden zijn ontstaan voor vleermuizen. Ook zijn er diverse kleine openingen aanwezig.

Figuur 17. Er zijn veel scheuren aanwezig in de gevel waardoor geschikte wegkruipmogelijkheden zijn ontstaan voor vleermuizen.

Tuin

Rondom de woonboerderij zijn op meerdere plekken groenelementen aanwezig. Aan de zuidzijde is een klein open veldje aanwezig omringd door een liguster en klimophaag (zie figuur 6 op pagina 11). Hier was tijdens het veldbezoek een groep van ongeveer 20 huismussen aanwezig.

Aan de voorzijde van de woning zijn enkele uitheemse struiken en coniferen aanwezig (zie figuur 19). Tot voor kort werd de tuin intensief onderhouden. Door achterstallig onderhoud zijn inmiddels her en der wat kruiden opgekomen.

Figuur 18. Beeld van de aansluiting van de dakpannen op de gevel.

Figuur 19. Beeld van de voortuin.

5.4 Voorkomende beschermde soorten uit het literatuuronderzoek.

Via de Nationale databank Flora en Fauna (NDFF), waarnemingen.nl en het gebruik van diverse verspreidingsatlassen is nagegaan welke beschermde soorten rond het plangebied de afgelopen 10 jaar zijn waargenomen. Een volledig overzicht van alle beschermde soorten die binnen een geselecteerd representatief gebied rond het plangebied zijn waargenomen is te vinden in bijlage 3. In deze paragraaf wordt alleen ingegaan op de soorten waarvan is beoordeeld dat deze kunnen worden verwacht in het plangebied of directe nabijheid daarvan of waarvan een additionele toelichting nodig is op de beoordeling in bijlage 3. Van soorten die niet worden verwacht is de onderbouwing hiervan terug te vinden in bijlage 3.

5.4.1 Vogels

Algemeen voorkomende broedvogels

Op en rond het plangebied kunnen algemeen voorkomende broedvogels worden verwacht in de hagen, bomen en het struweel. Soorten als **winterkoning** (*Troglodytes troglodytes*), **houtduif** (*Columba palumbus*), **heggemus** (*Prunella modularis*), **roodborst** (*Erithacus rubecula*) en **merel** (*Turdus merula*) kunnen hier bijvoorbeeld mogelijk broeden.

Soorten met een ongunstige staat van instandhouding (SVI)

Er is beoordeeld of rondom de planlocatie soorten aanwezig zijn of kunnen worden verwacht die gevoelig zijn voor verstoring en zich al in een ongunstige staat van instandhouding bevinden. Deze soorten zijn **niet** aangetroffen of verwachten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gericht gezocht naar mogelijke nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermd nest (zie bijlage 2) in en rondom het plangebied.

Gebouwbewonende soorten

Rond de woonboerderij zijn zeer veel **huismussen** (*Passer domesticus*) waargenomen (20+). Deze hielden zich voornamelijk op in de ligusterhagen. Gezien het grote aantal mussen dat hier verbleef is de kans groot dat de hagen een essentieel habitatelement zijn voor de lokale huismuspopulatie. De stal is van binnenuit gecontroleerd op nesten van huismussen. Op twee plekken zijn restanten van zeer oud nestmateriaal gevonden. Deze bevonden zich op de overgang van de gevel en het dak op de stenen gevel (zie figuur 20). Door het oude nestmateriaal was duidelijk dat deze nesten niet meer gebruikt werden. Verder werden er geen nesten gevonden in de stal. Wel werd bij het buurpand een bezet nest aangetroffen op de meest noordwestelijke hoek van de woning.

Figuur 20. Beeld van een gevonden nest in de stal.

Bij het woongedeelte van de woonboerderij liggen de dakpannen op het dakbeschot. Hier kunnen nesten van huismus niet op voorhand worden uitgesloten. Bij openingen die geïnspecteerd konden worden met een endoscoop werd geen nestmateriaal aangetroffen. Overige soorten die mogelijk in de woning kunnen broeden zijn **koolmees** (*Parus major*), **pimpelmees** (*Cyanistes caeruleus*) en **zwarte roodstaart** (*Phoenicurus ochruros*).

Voor **gierzwaluw** (*Apus apus*) zijn er geen geschikte openingen. De kopse gevels zijn allemaal dichtgesmeerd met cement en tussen de dakpannen zijn geen geschikte openingen aanwezig. Openingen onder het dak bevinden zich op een te lage hoogte waar gierzwaluwen erg gevoelig zijn voor predatie. Nestlocaties van gierzwaluw kunnen daarom op voorhand uitgesloten.

Nestlocaties van **spreeuw** (*Sturnus vulgaris*) worden niet verwacht. Bij nestlocaties van deze soort zijn altijd veel uitwerpselen te vinden en deze zijn in het geheel niet aangetroffen.

Voor uilen als **steenuil** (*Athene noctua*) en **kerkuil** (*Tyto alba*) ontbreken geschikte openingen. Verblijfplaatsen van deze soorten kunnen daarom worden uitgesloten.

5.4.2 Zoogdieren

Hieronder volgt een beschrijving van zoogdieren die mogelijk zijn te verwachten binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

INSECTENETERS

De **egel** (*Erinaceus europaeus*) leeft in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Het is aannemelijk dat de egel soms in het plangebied foerageert, maar een verblijfplaats in het plangebied lijkt waarschijnlijk omdat er te weinig dekking is.

De **mol** (*Talpa europaea*) komt overal voor waar de grond geschikt is om in te graven. Voorwaarden zijn dat de bodem niet te zandig, te vochtig of te stenig is en dat er voldoende regenwormen aanwezig zijn. De bodem mag daarom ook niet te zuur zijn. De mol heeft een voorkeur voor rulle, humusrijke grond met een niet te hoge grondwaterstand en permanente begroeiing. Er zijn geen molshopen

gevonden, maar omdat het gebied geschikt is voor mol kan deze niet met zekerheid worden uitgesloten.

Spitsmuizen

Er kan een aantal spitsmuizen worden verwacht in of direct rondom het plangebied. Het plangebied biedt een geschikt habitat voor soorten als **gewone bosspitsmuis** (*Sorex araneus*) en **huisspitsmuis** (*Crocidura russula*). Overige spitsmuizenmuizen zijn op basis van hun habitateisen en actuele verspreiding niet te verwachten.

VLEERMUIZEN

Er zijn in de woonboerderij diverse openingen aanwezig waarbij vleermuizen toegang kunnen krijgen tot plekken waar ze weg kunnen kruipen. Gebouwbewonende vleermuissoorten kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten. De volgende soorten kunnen mogelijk worden verwacht:

-
- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) maakt graag gebruik van zolders zoals aanwezig in de stal. Er zijn hier echter in het geheel geen sporen aangetroffen die op de aanwezigheid van vleermuizen duiden.

De volgende functies kunnen mogelijk worden verwacht op de onderzoekslocatie:

- zomerverblijf (schuil- en rustplaats);
- kraamverblijf (verblijfplaats waar groepen vrouwtjes de jongen grootbrengen);
- paarverblijf (plek/territorium waar een mannetje vrouwtjes proberen te lokken);
- mild winterverblijf (verblijfplaats in de winter buiten vorstperiodes).

Een massa winterverblijf (verblijfplaats waar grote groepen vleermuizen in de winter verblijven) wordt niet verwacht. De warmtecapaciteit (vermogen om energie in de vorm van warmte op te slaan) en de temperatuurbuffering (mate waarin fluctuaties in het verloop van de temperatuur kunnen worden gebufferd) van de woonboerderij is hiervoor te laag.

Woelmuizen

Er kan een aantal woelmuisachtigen worden verwacht in of direct rondom het plangebied. Het plangebied biedt een geschikt habitat voor soorten als **rosse woelmuis** (*Myodes glareolus*) en **veldmuis** (*Microtus arvalis*).

Overige woelmuizen zijn op basis van hun habitateisen en actuele verspreiding niet te verwachten.

Ware muizen

Er kan een aantal ware muizen worden verwacht in of direct rondom het plangebied. Het plangebied biedt een geschikt habitat voor soorten als **bruine rat** (*Rattus norvegicus*), **bosmuis** (*Apodemus sylvaticus*) en **huismuis** (*Mus musculus*), **dwergmuis** (*Micromys minutus*).

Overige ware muizen zijn op basis van hun habitateisen en actuele verspreiding niet te verwachten.

HAASACHTIGEN

Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en **haas** (*Lepus europaeus*) kunnen in of direct rondom het plangebied worden verwacht. Konijnenholen en legers of uitwerpselen zijn niet gevonden. Verblijfplaatsen van beide soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

ROOFDIEREN

Hondachtigen

De **vos** (*Vulpes vulpes*) komt in de directe omgeving voor. Er zijn geen hollen gevonden die duiden op een verblijfplaats van een vos. Vaste verblijfplaatsen van vos worden dan ook uitgesloten.

Marterachtigen

Van de marterachtigen zijn **steenmarter** (*Martes foina*), **wezel** (*Mustela nivalis*), **das** (*Meles meles*) en **bunzing** (*Mustela putorius*) in de directe omgeving waargenomen.

Alle marters hebben gemeen dat ze een netwerk aan vaste verblijfplaatsen hebben. Voorbeelden van rustplaatsen zijn: hollen, houtstapels, holle bomen, drainagepijpen, takkenrillen, hooi- en stobalen, stapels stenen en puin, gaten en holten, schuurtjes, stallen, kelders en hooizolders.

Het gebouw en het terrein zijn gecontroleerd op sporen van marters. Er zijn hier echter geen sporen aangetroffen die zouden wijzen op een mogelijke verblijfplaats van marters. Er zijn ook geen wissels of graafsporen aangetroffen waaruit zou blijken dat er actief binnen het plangebied wordt gefoerageerd. Verder zijn er geen goede mogelijkheden voor alle soorten om te schuilen. Bovendien licht het plangebied direct naast een drukken weg waardoor er voor vrijwel alle soorten, uitgezonderd de steenmarter, sprake is van teveel verstoring. Vaste verblijfplaatsen van marterachtigen worden daarom niet verwacht.

5.4.3 Vaatplanten, mossen en korstmossen

Er zijn geen beschermde vaatplanten, mossen en korstmossen waargenomen. Er zijn enkel algemeen voorkomende soorten aanwezig. Het veldbezoek vond echter plaats buiten het groeiseizoen van een aantal planten en daarom kan op basis van enkel het veldbezoek de afwezigheid van beschermde vaatplanten niet worden bepaald.

De kans op de aanwezigheid van beschermde soorten is echter vanwege de grondbewerking nihil. De tuin wordt intensief onderhouden, en het merendeel van de tuin is afgegraven. Beschermde vaatplanten, mossen en korstmossen kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

5.4.4 Vissen en zoetwaterweekdieren

Vanwege het ontbreken van een waterhabitat kunnen vissen en zoetwaterweekdieren worden uitgesloten.

5.4.5 Amfibieën

Alleen mobiele soorten als **gewone pad** (*Bufo bufo*) en **bruine kikker** (*Rana temporaria*) zouden mogelijk kunnen worden verwacht in de hagen. Voor overige amfibieën ontbreekt een waterhabitat in de direct omgeving.

5.4.6 Reptielen

Beschermde reptielen worden niet verwacht. Deze kunnen of op basis van de lokale verspreiding of op basis van hun habitateisen worden uitgesloten (zie bijlage 3). Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen daarom worden uitgesloten.

5.4.7 Libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders

Beschermde libellen, dagvlinders en macro-nachtvlinders die in de omgeving zijn waargenomen (zie bijlage 3) zijn niet te verwachten binnen het plangebied. De habitat is hiervoor niet geschikt, de waardplanten zijn afwezig en voor libellen ontbreekt een geschikt waterhabitat.

5.4.8 Geleedpotigen en landweekdieren

Er zijn geen beschermde geleedpotigen (insecten, landweekdieren etc.) in de directe omgeving waargenomen en dus niet te verwachten in het plangebied.

6 Effecten van de ingreep en toetsing aan de wet natuurbescherming

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de voorgenomen activiteiten en de effecten die deze activiteiten hebben op flora en fauna. Deze effecten worden vervolgens getoetst aan de Wet natuurbescherming

6.1 Voornemen

De opdrachtgever heeft het voornemen om woonboerderij aan de Eykereind 42 in Bergeijk te slopen en 7 nieuwe grondgebonden woningen te bouwen met bijbehorende parkeergelegenheden en bijgebouwen.

6.2 Activiteitenoverzicht

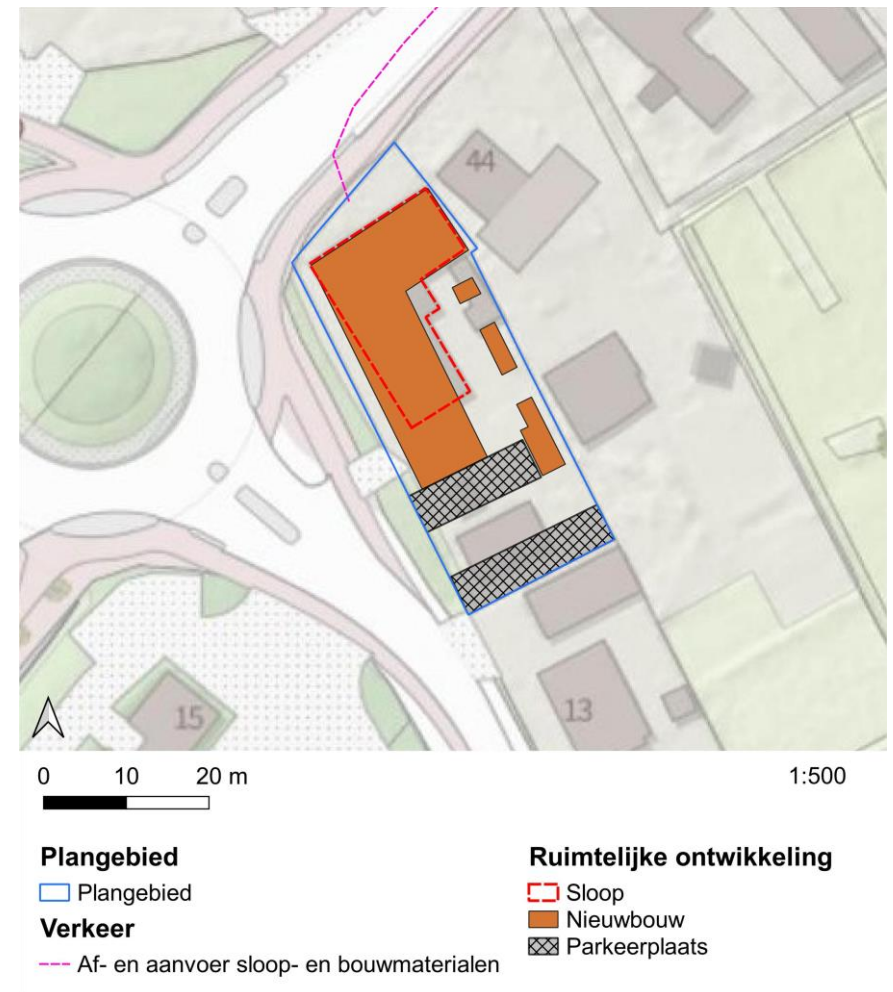
De volgende hoofdactiviteiten zullen worden uitgevoerd.

Sloop van gebouwen

De woonboerderij zal als eerste worden gesloopt. Deze activiteit zal naar verwachting twee tot drie weken in beslag nemen. Sloopafval wordt ter plekke gesorteerd op de verharde delen van het terrein. Het sloopafval vervolgens worden afgevoerd met kiepwagens richting de N613 (Fressevenweg) op iets meer dan 500 meter ten oosten van het plangebied.

Bij de sloopwerkzaamheden kunnen de volgende verstoringen optreden:

- verlies vaste voortplantings- rust- of verblijfplaatsen;
- directe sterfte;
- verstoring door beweging van mensen en materiaal;
- verstoring door trilling;
- verstoring door geluid.

Figuur 21. Werkgebied en aan- en afvoerroute van sloop- en bouw materiaal. Bron basiskaart: PDOK

Bouwrijp maken van het terrein

Voor aanvang van de bouw van de nieuwe woningen zal het terrein eerst bouwrijp worden gemaakt. Met een shovel zal de grond worden geëgaliseerd en zullen sleuven worden getrokken voor leidingen en elektra.

Het bouwrijp maken van het terrein zal worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van alle aanwezige en mogelijk te verwachten soorten broedvogels. Deze activiteit zal naar verwachting een aantal weken in beslag nemen.

Bij het bouwrijp maken van het terrein kunnen de volgende verstorende effecten optreden:

- verlies vaste voortplantings- rust- of verblijfplaatsen;
- directe sterfte (bij graafwerkzaamheden);
- verstoring door beweging van mensen en materiaal;
- verstoring door trilling;
- verstoring door geluid.

Realisatie van een nieuwbouw.

Bij de nieuwbouw zal er naar verwachting op een aantal dagen zwaar materieel moeten worden ingezet. Hierbij valt te denken aan een hijskraan en een betonwagen. Ook bouwmaterialen zullen naar verwachting met zwaar vrachtverkeer worden aangevoerd.

De bouw zal bestaan uit algemene bouwwerkzaamheden. Storende factoren die normaal gesproken kunnen optreden zijn:

- verstoring door geluid;
- verstoring door licht;
- verstoring door trilling;
- verstoring door beweging van mensen en materiaal.

6.3 Bepaling invloed van de effecten

Uit het onderzoek naar beschermde soorten blijkt dat er beschermde soorten zijn aangetroffen of mogelijk wel zijn te verwachten binnen of direct rond het plangebied. In bijlage 3 zijn alle soorten weergegeven die zijn waargenomen, binnen een geselecteerd gebied rond het plangebied. In deze paragraaf wordt alleen ingegaan op de effecten op soorten die daadwerkelijk verwacht kunnen worden binnen de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt geoordeeld of soorten bij de ingreep kunnen worden gedood of verwond en of de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats van een soort wordt aangetast. Het betreft de vaste rust- en verblijfplaats zelf, alsook de soortspecifieke omgevingseisen, gekoppeld aan de vaste rust- en verblijfplaats (ook wel benoemd als de functionele leefomgeving). Hierbij dient ook de actieradius van de soort te worden betrokken. Mochten negatieve effecten worden vastgesteld dan dienen voorafgaand aan de activiteit effectbeperkende en/of verzachtende maatregelen te worden getroffen om het herstel zo snel mogelijk te laten plaatsvinden.

6.3.1 Vogels

Het is zeer aannemelijk dat een aantal algemeen voorkomende vogels broedt binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen activiteiten tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Volgens [art. 3.1 Wnb](#) is het namelijk verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Activiteiten die er toe leiden dat nesten worden vernietigd of verlaten, of waarbij het aannemelijk is dat de activiteit gevolgen heeft voor het broedsucces, moeten daarom achterwege worden gelaten.

Een overtreding kan worden voorkomen door de uitvoering van het initiatief te starten buiten de periode dat vogels broeden of jongen grootbrengen. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. [Het gaat erom of er een broedgeval is](#). Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli, maar er zijn soorten die buiten deze periode broeden. Voorbeelden zijn een aantal soorten uilen die al heel vroeg in het jaar beginnen met broeden en een aantal soorten duiven die tot eind oktober kan broeden en bij gunstige omstandigheden nog langer.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van [art. 3.1 Wnb](#). Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Evenmin is een ontheffing nodig als maatregelen worden getroffen die voorkomen dat deze soorten zich op of rond het werkgebied vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten worden verplaatst of verwijderd, maar daar zijn uitzonderingen op. Bepaalde nesten zijn jaarrond beschermd.

Jaarrond beschermde nesten

Nestlocaties van [huismus \(Passer domesticus\)](#) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Deze locaties zullen verloren gaan door de sloop van deze gebouwen. Dit zal leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#). Hierin wordt gesteld dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Daarnaast vervullen de hagen waarschijnlijk de functie als essentieel habitatelement voor de lokale populatie huismussen. Indien deze essentieel zijn voor het functioneren van nestlocaties dan leidt het verwijderen van de hagen ook tot een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#). Deze hagen maken dan namelijk onderdeel uit van de nestlocatie.

Het is daarom noodzakelijk om [aanvullend onderzoek](#) te verrichten naar de huismus om de aan- of afwezigheid van nestlocaties van de huismus aan te tonen. Het onderzoek naar huismus bestaat uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni. Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens deze bezoeken geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Eventueel mogen ook nesten worden aangetoond door dakpannen te lichten buiten de broedperiode, dat wil zeggen van 15 september tot 1 maart.

[Zwarte roodstaart \(Phoenicurus ochruros\)](#), [koolmees \(Parus major\)](#) en [pimpelmees \(Cyanistes caeruleus\)](#) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. De nesten van deze soorten vallen echter binnen categorie 5 (zie bijlage 2). Deze nesten zijn buiten het broedseizoen alleen onder heel zwaarwegende factoren beschermd. Van deze soorten mag worden verwacht dat als de broedplaats verloren is gegaan, zij zich elders kunnen vestigen. Een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#) kan dan worden voorkomen door na het broedseizoen de woonboerderij te slopen.

Soorten met een ongunstige staat van instandhouding (SVI)

Volgens [art. 3.1 lid 4 en lid 5 Wnb](#) is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Soorten die zich in een ongunstige staat van instandhouding bevinden, en gevoelig zijn voor verstoring, worden echter niet verwacht binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.3.2 Zoogdieren

INSECTENETERS

Alle insecteneters die kunnen worden verwacht (met name spitsmuizen) zijn vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Een overtreding van de verbodsbepalingen is daarom niet aan de orde. Wel is de zorgplicht van toepassing.

VLEERMUIZEN

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mochten vleermuizen aanwezig zijn, dan kunnen deze bij de ingreep worden gedood of verwond. Dit leidt tot een [overtreding van art. 3.5 lid 1 Wnb](#) (het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen).

Daarnaast zullen de mogelijke verblijfplaatsen niet meer kunnen functioneren. Dit leidt tot een [overtreding van art. 3.5 lid 4 Wnb](#) (het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen). Het is daarom noodzakelijk om [aanvullend onderzoek](#) uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen in de woonboerderij. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2020).

KNAAGDIEREN

Woelmuisen

Er kan een aantal woelmuisachtigen worden verwacht op het terrein. Alle te verwachten woelmuisachtigen ([rosse woelmuis \(Myodes glareolus\)](#) en [veldmuis \(Microtus arvalis\)](#)) zijn echter vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Een overtreding van de verbodsbepalingen is daarom niet aan de orde. Wel is de zorgplicht van toepassing.

Ware muizen

Er kan ook een aantal ware muizen worden verwacht op het terrein. Alle te verwachten ware muizen ([bruine rat \(Rattus norvegicus\)](#), [bosmuis \(Apodemus sylvaticus\)](#) en [huismuis \(Mus musculus\)](#)) zijn echter vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Een overtreding van de verbodsbepalingen is daarom niet aan de orde. Wel is de zorgplicht van toepassing.

HAASACHTIGEN

Vaste rust- en verblijfplaatsen van haasachtigen zijn niet vastgesteld binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten. Daarnaast zijn [konijn \(Oryctolagus cuniculus\)](#) en [haas \(Lepus europaeus\)](#) vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

ROOFDIEREN

Marterachtigen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van alle marterachtigen kunnen worden uitgesloten binnen het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Negatieve effecten op marterachtigen worden daarom uitgesloten.

EENHOEVIGEN

Vaste rust- en verblijfplaatsen van evenhoevigen zijn niet te verwachten. Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten.

6.3.3 Vaatplanten en mossen

Er zijn geen beschermde vaatplanten en mossen waargenomen of te verwachten. Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten.

6.3.4 Vissen en zoetwaterweekdieren

Vanwege het ontbreken van een waterhabitat in en rond het plangebied kunnen negatieve effecten op vissen en zoetwaterweekdieren worden uitgesloten.

6.3.5 Amfibieën

Van de beschermde amfibieën kunnen alleen verblijfplaatsen van **bruine kikker** (*Rana temporaria*) en **gewone pad** (*Bufo bufo*) niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soorten zijn echter vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Een overtreding van de verbodsbepalingen is daarom niet aan de orde. Wel is de zorgplicht van toepassing.

6.3.6 Reptielen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van reptielen zijn niet vastgesteld en te verwachten. Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten.

6.3.7 Libellen, dagvlinders en macro-nachtvinders

Beschermde libellen, dagvlinders en macro-nachtvinders zijn niet te verwachten binnen het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroepen zijn hiermee uitgesloten.

6.3.8 Geleedpotigen en landweekdieren

Overige beschermde geleedpotigen en landweekdieren zijn niet te verwachten binnen het plangebied. Negatieve effecten op deze soortgroepen zijn hiermee uitgesloten.

6.4 Effecten op beschermde natuurgebieden

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden worden direct beschermd via de Wnb. Plannen, projecten en overige handelingen mogen geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden.

Gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde Natura 2000-gebieden kan alleen redelijkerwijs een mogelijk negatief effect worden verwacht door de uitstoot van stikstof (zie ook tabel 5).

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Deze wet regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie:

- in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben;
- in 2030 minimaal de helft en;
- in 2035 minimaal 74%.

Het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering werkt de Wet stikstofreductie en natuurverbetering verder uit. Hierin is onder andere een bouwvrijstelling opgenomen. Voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten geldt er een vrijstelling en hoeft er dus geen stikstofcalculatie te worden uitgevoerd.

De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd. Dat betekent bijvoorbeeld dat met name voor zaken die een verkeersaantrekkende werking hebben een stikstofcalculatie dient te worden uitgevoerd.

Het project van de opdrachtgever heeft in de gebruiksfase een **verkeersaantrekkende** werking en dus wordt de kan worden gesteld dat de stikstofdepositie mogelijk **significant** is. Om juridisch zeker te zijn dat het project geen significante depositie in natuurgebieden veroorzaakt is het daarom noodzakelijk het initiatief te toetsen in AERIUS.

Tabel 5. Toetsing van mogelijke negatieve effecten van het project op Natura 2000-gebieden.

Mogelijke negatieve effecten	Effect kan optreden?	Toelichting
Oppervlakteverlies	Nee	N.v.t.
Versnippering	Nee	N.v.t.
Verzuring door stikstof uit de lucht	Nee	Stikstofdepositie mogelijk significant
Vermesting door stikstof uit de lucht	Nee	Stikstofdepositie mogelijk significant
Verzoeting	Nee	N.v.t.
Verziltig	Nee	N.v.t.
Verontreiniging	Nee	N.v.t.
Verdroging	Nee	N.v.t.
Vernatting	Nee	N.v.t.
Verandering stroomsnelheid	Nee	N.v.t.
Verandering overstromingsfrequentie	Nee	N.v.t.
Verandering dynamiek substraat	Nee	N.v.t.
Verstoring door geluid	Nee	N.v.t.
Verstoring door licht	Nee	N.v.t.
Verstoring door trilling	Nee	N.v.t.
Optische verstoring	Nee	N.v.t.
Verstoring door mechanische effecten	Nee	N.v.t.
Verandering in populatiedynamiek	Nee	N.v.t.
Bewuste verandering soortensamenstelling	Nee	N.v.t.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) geldt het toetsingskader van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Hierin is 'nee, tenzij' beginsel opgenomen. Directe of indirecte aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden door een ingreep *binnen* het NNN dient waar mogelijk te worden voorkomen.

Het plangebied valt *niet binnen* het NNN, waardoor het hiervoor genoemde toetsingskader *niet* van toepassing is. Wel is 'externe werking' van toepassing in de Provincie Noord-Brabant. Er dient dus te worden beoordeeld of er sprake is van een directe of indirecte aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden door de ingreep. Gezien de aard van de ingreep en de afstand tot het NNN is hier geen sprake van en worden *geen* negatieve effecten op het NNN verwacht.

Het plangebied valt *niet* binnen de groenblauwe mantel. Ook heeft de ingreep *geen invloed* op Natte Natuurparels.

7 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies uit de ecologische quickscan beschreven. Hierbij wordt een indeling naar beschermingsregime gebruikt.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Algemeen voorkomende broedvogels

Een aantal algemeen voorkomende vogels kan mogelijk als broedvogel worden verwacht binnen het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen activiteiten tijdens het broedseizoen die dicht bij mogelijke nestlocaties liggen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Volgens [art. 3.1 lid 2 Wnb](#) is het namelijk verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Hieronder valt ook een dusdanige verstoring dat het nest wordt verlaten.

Volgens [art. 3.1 lid 4 en lid 5 Wnb](#) is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Vogels die zich al in een ongunstige staat van instandhouding bevinden en gevoelig zijn voor verstoring worden echter niet verwacht.

Een [overtreding](#) kan worden [voorkomen](#) door de uitvoering van het initiatief te starten buiten de periode dat vogels broeden of jongen grootbrengen. Als de werkzaamheden doorlopen tot in het volgende broedseizoen, dan worden er geen verbodsbepalingen overtreden. Vogels zullen zich ofwel niet vestigen of er is gewinning opgetreden aan de verstoring waardoor negatieve effecten zijn uitgesloten.

Voor het broedseizoen stelt de Wnb geen vaste begin- of einddatum. [Het gaat er om of er een broedgeval is](#). Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli, maar er zijn soorten die buiten deze periode broeden. De aan- of afwezigheid van broedvogels kan ook worden aangetoond door een inspectie op broedvogels door een deskundige op het gebied van vogels.

Jaarrond beschermde nesten

Nestlocaties van [huismus](#) (*Passer domesticus*) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Deze locaties zullen verloren gaan door de sloop van deze gebouwen. Dit zal leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#). Hierin wordt gesteld dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Daarnaast vervullen de hagen rond de tuin waarschijnlijk de functie als essentieel habitatelement voor de lokale populatie huismussen. Indien deze essentieel zijn voor het functioneren van nestlocaties dan leidt het verwijderen van de hagen ook tot een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#). Deze hagen maken dan namelijk onderdeel uit van de nestlocatie.

Het is daarom noodzakelijk om [aanvullend onderzoek](#) te verrichten naar de huismus om de aan- of afwezigheid van nestlocaties van de huismus aan te tonen. Het onderzoek naar huismus bestaat uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of uit vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni. Aangenomen kan worden dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens deze bezoeken geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Eventueel mogen ook nesten worden aangetoond door dakpannen te lichten buiten de broedperiode, dat wil zeggen van 15 september tot 1 maart.

Nestlocaties van [spreeuw](#) (*Sturnus vulgaris*) [koolmees](#) (*Parus major*) en [pimpelmees](#) (*Cyanistes caeruleus*) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. De nesten van deze soorten vallen echter binnen categorie 5 (zie bijlage 2). Deze nesten zijn buiten het broedseizoen alleen onder heel zwaarwegende factoren beschermd. Van deze soorten mag worden verwacht dat als de broedplaats verloren is gegaan, zij zich elders kunnen vestigen. Een overtreding van de verbodsbepaling van [art. 3.1 lid 2 Wnb](#) kan dan worden voorkomen door na het broedseizoen de woonboerderij te slopen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mochten vleermuizen aanwezig zijn, dan kunnen deze bij de voorgenomen ingreep worden gedood of verwond. Dit leidt tot een [overtreding van art. 3.5 lid 1 Wnb](#) (het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen).

Daarnaast zullen de mogelijke verblijfplaatsen niet meer kunnen functioneren. Dit leidt tot een **overtreding van art. 3.5 lid 4 Wnb** (het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen).

Het is daarom noodzakelijk om **aanvullend onderzoek** uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2020).

De volgende soorten kunnen mogelijk worden verwacht:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

De volgende functies kunnen mogelijk worden verwacht op de onderzoekslocatie:

- zomerverblijf (schuil- en rustplaats);
- kraamverblijf (verblijfplaats waar groepen vrouwtjes de jongen grootbrengen);
- paarverblijf (plek/territorium waar een mannetje vrouwtjes proberen te lokken);
- mild winterverblijf (verblijfplaats in de winter buiten vorstperiodes).

Een massa winterverblijf (verblijfplaats waar grote groepen vleermuizen in de winter verblijven) wordt niet verwacht. De warmtecapaciteit (vermogen om energie in de vorm van warmte op te slaan) en de temperatuurbuffering (mate waarin fluctuaties in het verloop van de temperatuur kunnen worden gebufferd) van de woonboerderij is hiervoor te laag.

Beschermingsregime 'andere soorten'

Verblijfplaatsen van een aantal soorten die zijn beschermd onder het beschermingsregime 'andere soorten' kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Alle te verwachten soorten zijn echter vrijgesteld volgens de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Een overtreding van de verbodsbepalingen onder dit beschermingsregime is daarom niet aan de orde.

Zorgplicht

Voor soorten die zijn vrijgesteld, geldt wel de zorgplicht. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Maatregelen die genomen kunnen worden zijn:

- Let continue op aanwezige individuen binnen het werkterrein (denk aan algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren) en verplaats deze naar een vergelijkbare, veilige plek buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Bij grondwerkzaamheden moet er één kant op moet worden gewerkt, zodat soorten de kans krijgen om te vluchten. Werk bij voorkeur richting de achterzijde van het perceel om verkeersslachtoffers te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het project van de opdrachtgever heeft in de gebruiksfase een **verkeersaantrekkende** werking en dus wordt de kans gesteld dat de stikstofdepositie mogelijk **significant** is. Om juridisch zeker te zijn dat het project geen significante depositie in natuurgebieden veroorzaakt is het daarom noodzakelijk het initiatief te toetsen in AERIUS.

Op basis van de aard van de werkzaamheden en de afstand tot beschermde Natura 2000-gebieden worden er **geen** overige negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden.

Natuur Netwerk Nederland (NNN)

De ruimtelijke ontwikkeling vindt **niet** plaats *binnen* het Natuurnetwerk Nederland (NNN) waardoor directe aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden van het NNN niet plaatsvindt. Er wordt ook **geen** indirecte aantasting verwacht als gevolg van **externe werking** op het NNN.

Het plangebied valt ook niet binnen de groenblauwe mantel. Ook heeft de ingreep geen invloed op Natte Natuurparels.

7.1 Samenvatting soortbescherming

In tabel 6 is een samenvatting te vinden waarin wordt aangegeven of het voorgenomen initiatief negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. Er wordt ook aangegeven hoe een eventuele overtreding kan worden voorkomen.

Tabel 6. Overzicht mogelijk aanwezige of aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied en de te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Mogelijk aanwezig	Overtreding Wnb	Vervolgtraject / maatregelen	Toelichting
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen		Werkzaamheden uitvoeren als er geen broedgevallen aanwezig zijn.
	Ongunstige SVI	Nee	Nee		
	Jaarrond beschermd nest	Ja	Ja	Aanvullend onderzoek naar huismus	
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Ja	Aanvullend onderzoek naar vleermuizen	
	Foerageerhabitat	Nee			
	Vliegroutes	Nee			
Grondgebonden zoogdieren		Ja	Nee	Zorgplicht afdoende	
Vaatplanten en mossen		Nee			
Vissen en zoetwaterweekdieren		Nee			
Amfibieën		Ja	Nee	Zorgplicht afdoende	
Reptielen		Nee	Nee		
Libellen, dagvlinders en macro-nachtvinders		Nee	Nee		
Geleedpotigen en landweekdieren		Nee	Nee		

In tabel 7 is een overzicht te vinden van alle beschermde soorten die niet kunnen worden uitgesloten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Er wordt tevens aangegeven of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming en of aanvullend onderzoek naar beschermde soorten noodzakelijk is

Tabel 7. Overzicht van niet uit te sluiten soorten en eventuele noodzakelijk aanvullend onderzoek naar deze soorten.

Beschermde soorten waarvan verblijfplaatsen binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden niet kunnen worden uitgesloten					
Beschermingsregime	Soort	Vrijgesteld	Categorie nest	Aanvullend onderzoek	Type onderzoek
Wnb-andere soorten					
Amfibieën	Gewone pad	Ja		☐	
Zoogdieren	Bosmuis	Ja		☐	
	Huisspitsmuis	Ja		☐	
	Rosse woelmuis	Ja		☐	
	Veldmuis	Ja		☐	
Wnb-Habitatrichtlijn					
Zoogdieren	Baardvleermuis			☒	Vleermuisprotocol 2021
	Gewone dwergvleermuis			☒	Vleermuisprotocol 2021
	Gewone grootoorvleermuis			☒	Vleermuisprotocol 2021
	Laatvlieger			☒	Vleermuisprotocol 2021
Wnb-Vogelrichtlijn					
Vogels	Huismus		2	☐	
	Koolmees		5	☐	
	Pimpelmees		5	☐	
	Zwarte roodstaart		5	☐	

7.2 Samenvatting gebiedsbescherming

In tabel 8 is een samenvatting te vinden waarin wordt aangegeven of het voorgenomen initiatief negatieve effecten kan hebben op beschermde gebieden of houtopstanden en wat de eventuele vervolgstappen zijn.

Tabel 8. Overzicht mogelijk aanwezige of aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied en de te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Toelichting
Natura 2000	Mogelijk	Stikstofcalculatie laten uitvoeren	
Natuurnetwerk Nederland	Nee	Geen	
Provinciaal beschermde gebieden	Nee	Geen	
Houtopstanden	Nee	Geen	Niet van toepassing. Er zijn geen houtopstanden aanwezig binnen het plangebied.

8 Gebruikte bronnen

- BIJ12. (2017 versie 1.0, 7). *Kennisdocument Gewone grootvleermuis *Plecotus auritus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017 versie 1.0). *Kennisdocument Steenuil *Athene Noctua**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming:
<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Huismus *passer domesticus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017, versie 1.0, 7). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming - Provincie Noord-Brabant*. Zoogdierverseniging.
- Diepenbeek, A. (1999). *Veldgids dieren sporen* (2007 ed.). Zeist: KNNV Uitgeverij.
- Henkens, R., Jochem, R., Jonkers, D., de Molenaar, J., Pouwels, R., Reijnen, M., . . . de Vries, S. (2003). *Verkenning van het effect van recreatie op broedvogels - literatuurstudie en koppeling modellen FORVISITS en LARCH (Werkdocument / Planbureau-werk in uitvoering; No. 2003/29)*. Wageningen: Natuurplanbureau. Opgehaald van <https://edepot.wur.nl/41665>
- Kleijn, D. (2008). *Effecten van geluid op wilde soorten - implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van natura 2000 gebieden*. Wageningen: Alterra.
- Krijgsveld, K., Smits, R., & Winden, J. v. (2008). *Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels*. Vogelbescherming nederland.
- Nauta, R., & Pot, A. (2019). *Het prentenboek*. Uitgeverij EXTRA.
- NDFF. (sd). *NDFF verspreidingsatlas*. Opgehaald van www.verspreidingsatlas.nl

NDFF. (sd). *Overzicht protocollen*. Opgehaald van Protocollen:
<https://www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen/overzicht-protocollen/>

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen'. (Juli 2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl

Rijksoverheid. (2020). *Handreiking woningbouw en AERIUS*.

Twisk, P., Van Diepenbeek, A., & Bekker, J. (2010). *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij.

Websites

www.bij12.nl
www.vleermuis.net
www.waarneming.nl
www.zoogdierverseniging.nl
www.floron.nl
www.sovon.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl
www.eis-nederland.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.zoogdieratlas.nl
www.nederlandsesoorten.nl
www.wetten.overheid.nl
www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen
www.atlasleefomgeving.nl
<https://calculator.aerius.nl>
<https://cdr.eionet.europa.eu/nl/eu/art17> (nationale rapportage Habitatrichtlijn 2019)
<https://cdr.eionet.europa.eu/nl/eu/art12> (nationale rapportage Vogelrichtlijn 2019)

Bijlage 1 Vrijgestelde soorten Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

In de tabel 9 zijn de soorten te vinden die volgen de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen.

Tabel 9. Bijlage 3 behorende bij de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Bijlage 2 Jaarrond beschermde nesten

Soort	Categorie	
	NL	Limburg
Stenuil	1	1
Gierzwaluw	2	2
Huismus	2	2
Roek	2	1
Grote gele kwikstaart	3	2
Kerkuil	3	1
Oehoe	3	1
Ooievaar	3	2
Slechtvalk	3	2
Boomvalk	4	3
Buizerd	4	4
Havik	4	3
Ransuil	4	3
Sperwer	4	4
Wespendief	4	3
Zwarte wouw	4	3
Blauwe reiger	5	4
Boerenzwaluw	5	2
Bonte vliegenvanger	5	
Boomklever	5	
Boomkruiper	5	
Bosuil	5	2
Brilduiker	5	
Draaihals	5	4
Eidereend	5	
Ekster	5	
Gekraagde roodstaart	5	
Glanskop	5	
Gauwe vliegenvanger	5	
Groene specht	5	
Grote bonte specht	5	
Hop	5	

Soort	Categorie	
	NL	Limburg
Huiszwaluw	5	2
IJsvogel	5	4
Kleine bonte specht	5	
Kleine vliegenvanger	5	
Koolmees	5	
Kortsnavelboomkruiper	5	
Oeverzwaluw	5	4
Pimpelmees	5	
Raaf	5	3
Ruigpootuil	5	
Spreeuw	5	
Tapuit	5	
Torenvalk	5	3
Zeearend	5	
Zwarte kraai	5	
Zwarte mees	5	
Zwarte roodstaart	5	
Zwarte specht	5	4
Rode wouw		3
Bijeneter		4
Gauwe klauwier		4
Grutto		4
Kramsvogel		4
Kwartelkoning		4
Paapje		4
Ringmus		4
Roerdomp		4
Spotvogel		4
Visdief		4
Wulp		4
Zomertortel		4

Figuur 22. Overzicht categorieën jaarrond beschermde vogelnesten. Bij de groen gemarkeerde soorten is er jurisprudentie die aangeeft dat nesten in de praktijk niet jaarrond gebruikt worden.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van art 3.1 Wnb het gehele seizoen:

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Bijlage 3 Mogelijk te verwachten beschermde soorten Wnb

Hieronder volgt een overzicht van waargenomen beschermde soorten binnen een representatief gebied rond het plangebied (bron: © NDFF 20-06-2022 19:33:25). Met de indicatie 'mogelijk te verwachten' wordt een beoordeeld of de soort een mogelijke vaste rust- en of verblijfplaats heeft binnen de invloedsfeer van de ingreep. De informatie uit de NDFF mag niet zonder toestemming van BIJ12 (Uitvoeringsorganisatie) worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Toetsing op mogelijke verblijfplaatsen van beschermde soorten

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Amfibieën					
Kikkers					
Bastaardkikker	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Waterhabitat afwezig.	11
<i>De bastaardkikker (Pelophylax klepton esculentus) is weinig kieskeurig en komt in allerlei uiteenlopende habitats voor. Het is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn.</i>					
Bruine kikker	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	33
<i>De bruine kikker (Rana temporaria) komt in zeer vele biotopen voor, zoals bossen, heidevelden, graslanden, ruderaal terreintjes, en duinen. Enige voorwaarde is de aanwezigheid van begroeiing en een strooisellaag of andere vochtige plekken waar hij overdag kan schuilen. In heel open gebieden als agrarische landschappen of zeer droge gebieden komt de soort niet voor.</i>					
Groene kikker (onb.)	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Waterhabitat afwezig.	22
<i>Binnen het groene kikkercomplex (Pelophylax esculenta synklepton) worden drie soorten onderscheiden. Poelkikker of kleine groene kikker (Pelophylax lessonae), bastaardkikker of groene kikker of middelste groene kikker (Pelophylax kl. esculenta) en de meerkikker of grote groene kikker (Pelophylax ridibunda). De ecologie kan alleen worden bepaald voor de individuele soorten.</i>					
Poelkikker	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Waterhabitat afwezig.	1
<i>De poelkikker (Rana lessonae) is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden.</i>					
Padden					
Gewone pad	Wnb-andere soorten	Ja	Ja	Geschikt habitat aanwezig.	24
<i>De gewone pad (Bufo bufo) is vanwege zijn op een terrestrische levenswijze aangepaste huid vrijwel uitsluitend te vinden op het land op enige afstand van het water. Vooral enigszins vochtige, sterk begroeide habitats als bossen, weilanden, akkers, graslanden, spoorwegbermen, duingebieden, begroeide moerassen en braakliggend terrein maar ook parken en tuinen in meer stedelijk gebied zijn een geschikte leefomgeving. Uitgestrekte onbegroeide open landschappen worden vermeden.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Salamanders					
Alpenwatersalamander	Wnb-andere soorten		Nee	Waterhabitat afwezig.	5
De alpenwatersalamander (<i>Mesotriton alpestris</i>) heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. De alpenwatersalamander geldt als weinig kritisch. De soort heeft een voorkeur voor beschaduwde wateren waarbij de onderwatervegetatie niet zelden volledig afwezig is en de bodem is vaak bedekt met een dikke laag dood blad. In het voorjaar is hij in allerlei typen water te vinden, zolang het niet snelstromend of rijk aan vis is. Het zomerhabitat ligt op enkele honderden meters van de voortplantingswateren verwijderd en plekken om te overwinteren worden gevonden onder steenhopen, houtstapels, in muren, onder bladhopen, kelders, takkenmateriaal en in vossen- en dassenburchten.					
Kamsalamander	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Waterhabitat afwezig.	1
De kamsalamander (<i>Triturus cristatus</i>) komt voor in een verscheidenheid aan typen geïsoleerde wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Op de zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en in leemputten. In het rivierengebied komt de soort voor in zelden overstromende (laag dynamische) strangen, kleiputten en kolken. Overwintering gebeurt vooral op het land op vochtige, vorstvrije locaties buiten de invloed van het grondwater in holletjes, onder stammen, takken-stapels, steenhopen, etc. Adulte kamsalamanders blijven vaak minder dan 100 meter van het voortplantingswater, mits dit geschikt leefgebied betreft. Als het leefgebied niet of minder geschikt is, komt migratie over enkele honderden meters voor.					
Kleine watersalamander	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Waterhabitat afwezig.	8
De kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>) is een soort met een brede keuze aan habitats. De soort wordt in Nederland in vrijwel alle landschapstypen aangetroffen. De voortplantingsbiotoop bestaat uit allerlei soorten ondiep stilstaand en zwak stromend water. Het moet niet al te groot of beschaduwd zijn en wat onderwatervegetatie bevatten. Als overwinteringshabitat gebruikt de kleine watersalamander min of meer vorstvrije ruimtes onder bijvoorbeeld boomstronken of een hoop bladeren. Een enkele keer overwintert de soort in de detrituslaag op de bodem van het water.					
Dagvlinders					
Veldparelmoervlinder	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig.	2
De veldparelmoervlinder (<i>Melitaea cinxia</i>) komt voor in kruidenrijke, droge en schrale graslanden met een open, korte, vrij rommelige mozaïekstructuur. Als waardplant wordt smalle weegbree gebruikt. De overwintering gebeurt als half volgroeide rups in een dicht spinsel in hogere vegetatie. Een veel gebruikte nectarplant is Margriet. De vlinders zijn mobiel. De Veldparelmoervlinder komt vaak in dezelfde gebieden voor als Hooibeestje, Icarusblauwtje en Kleine vuurvlinder.					

Soort	Beschermingsregime	Vrijgesteld	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Ecologie					
Libellen					
Geleedpotigen - Libellen					
Beekrombout	Wnb-andere soorten		Nee	Waterhabitat afwezig.	7
De beekrombout (<i>Gomphus vulgatissimus</i>) is een soort die meestal wordt geassocieerd meestal met traag stromende laaglandbeken met rijk begroeide oevers. Dat deze beken vaak genormaliseerd zijn hoeft geen belemmering te vormen. Belangrijk is de aanwezigheid van zuurstofrijk water en onbegroeide zandige substraten en niet te rijk zijn aan nitraten en fosfaten.					
Bosbeekjuffer	Wnb-andere soorten		Nee	Waterhabitat afwezig.	387
De bosbeekjuffer (<i>Calopteryx virgo</i>) is een kenmerkende soort voor, langzaam stromende (bos)beken met een heel goede kwaliteit van het water. Komt voor langs natuurlijke, beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken. De habitat bestaat uit bovenlopen (soms middenlopen) van beschaduwde, koude en zuurstofrijke beken, die gekenmerkt worden door een natuurlijke morfologie.					
Gevlekte witsnuitlibel	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Waterhabitat afwezig.	2
De gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>) is een vrij zeldzaam maar de soort wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken. De meeste gevlekte witsnuitlibellen zijn te vinden bij verlandingszones van laagveenmoerassen. De larven leven namelijk tussen waterplanten in de verlandingszone. Daarnaast kunnen ze voorkomen in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. In de duinen is de soort gevonden bij verlandingsvegetaties met een laagveenkarakter. Zowel vegetatielose als dichtgegroeide wateren worden gemedend.					
Reptielen					
Hagedissen					
Levendbarende hagedis	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig.	18
De levendbarende hagedis (<i>Zootoca vivipara</i>) is afhankelijk van een gebied met veel variatie en afwisseling in zowel vegetatie als structuur. Met name de afwisseling van plekken om te zonnen en direct in de dekking te kunnen vluchten is belangrijk. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor vochtige terreinen, vooral structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen.					
De soort kan zich jaarlijks over een afstand van één tot twee kilometer verplaatsen langs bosranden en open mantelzones op zoek naar nieuw leefgebied.					
Vissen					
Beekprik	Wnb-andere soorten		Nee	Waterhabitat afwezig.	525

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Vogels					
Blauwe reiger	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	163
Ekster	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	133
Grote gele kwikstaart	Wnb-Vogelrichtijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	47
<i>Nestelt graag vlak bij stromend water in een nis in een muur of onder een brug of bij boomwortels in oevers. Ze maken ook gebruik van speciale nestkasten.</i>					
Ooievaar	Wnb-Vogelrichtijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	28
Roek	Wnb-Vogelrichtijn	2	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	97
Zwarte kraai	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	291
<i>De zwarte kraai (Corvus corone) broedt in (half)open landschappen met bomen, maar ook wel in hoogspanningsmasten. In bossen broeden ze meestal alleen aan de rand. Oude kraaiennesten zijn van belang voor roofvogels en uilen die zelf geen nest bouwen, als boomvalk, torenvalk en ransuil.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Gebouwbewonende vogels					
Boerenzwaluw	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	177
De boerenzwaluw is van oorsprong een broedvogel van grotten en broedt bij ons in open schuren, onder brede dakoverstekken, onder bruggen en incidenteel ook op andere beschutte plaatsen. Boerenzwaluwen broeden voornamelijk in het buitengebied en alleen op plekken waar veel insecten zijn te vinden (weilanden, moerassen, waterrijke gebieden). Ze broeden in het agrarisch gebied alleen op plekken waar ook groot vee graast (voornamelijk koeien, ook wel paarden).					
Gierzwaluw	Wnb-Vogelrichtijn	2	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	34
Huismus	Wnb-Vogelrichtijn	2	Ja	Nestlocaties kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	340
Huiszwaluw	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	25
Zwarte roodstaart	Wnb-Vogelrichtijn	5	Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	56
De zwarte roodstaart (<i>Phoenicurus ochruros</i>) heeft een sterke voorkeur voor warme, droge en lichte biotopen. Verdwijnt weer als de omgeving te groen wordt. De vogel bouwt zijn nest in holten en spleten in bomen, rotsen, of gebouwen. Er wordt veel in steden genesteld. De zwarte roodstaart heeft een voorkeur voor hoge zangposten van twintig meter of hoger.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Holenbroeders					
Bonte vliegenvanger	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	80
<i>De bonte vliegenvanger (Ficedula hypoleuca) wordt vooral aangetroffen in halfopen loof- en gemengde bossen met een gevarieerde structuur. Ze broeden van nature in boomholten en dan bij voorkeur in eiken. In Nederland vaak in nestkasten.</i>					
Boomklever	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	293
<i>De boomklever (Sitta europaea) broedt in licht soortenrijk loof- en gemengd bos met ondergroei, vooral met oude en hoge bomen. Ook in parken en lanen.</i>					
Boomkruiper	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	538
<i>De boomkruiper stelt geen hoge eisen aan een broedplaats; maakt nesten achter loszittende boombast, oude nestkastjes, tussen klimopbegroeiing op bomen, muren of schuttingen en op tal van andere plekken.</i>					
Gekraagde roodstaart	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	76
<i>De gekraagde roodstaart (Phoenicurus phoenicurus) is een vogelsoort van oude, parkachtige bossen met weinig ondergroei. Open plekken, oude bomen, graslanden of heiden moeten elkaar afwisselen. Ook in kleinschalig boerenland met oude, lommerrijke erven. Gekraagde roodstaarten zijn holenbroeders, die ook wel van nestkasten gebruikmaken.</i>					
Grauwe vliegenvanger	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	57
<i>De Grauwe vliegenvanger (Muscipapa striata) is voornamelijk te vinden in open loofbossen, gemengde bossen, bosranden met struwelen, parkachtige gebieden en lommerrijke dorpen en boerenerven. Er moet veel ruimte zijn in de kroonlaag om te kunnen foerageren. De Grauwe Vliegenvanger nestelt in nissen en halfopen hopen in bomen maar soms ook in gebouwen. Hij maakt ook gebruik van halfopen nestkasten.</i>					
Groene specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	84
<i>De groene specht (Picus viridis) heeft een voorkeur voor landschap met oude loofbomen, afgewisseld met geschikt open gebied met genoeg mieren. Geschikte nest- en slaapplaatsen zijn open bossen, bosranden, parken, oude houtsingels en boomrijke tuinen. Hij broedt meestal in een zelfgehakt hol in een oude loofboom. In grote bosgebieden broedt hij vaak alleen langs de randen of rond kale stukken.</i>					
Grote bonte specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	319
<i>De grote bonte specht (Dendrocopos major) broedt overal waar bomen zijn: in bos, park of tuin. Loofbossen en gemengde bossen met een diverse opbouw (jonge en oude bomen, dicht en open bos) zijn favoriet. Het nest wordt uitgehakt in een wat zachtere boomsoort. Past zich makkelijk aan aan omstandigheden, koloniseert nieuwe gebieden met geschikte nestbomen en kan dicht bij mensen broeden.</i>					
Ijsvogel	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	84
Kleine bonte specht	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	67
<i>De kleine bonte specht (Dryobates minor) nestelt meestal in tak van een dode loofboom of een dood deel van een levende loofboom. Meeste nesten in zachte bomen zoals berk, populier of wilg, maar ook wel in beuken.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Koolmees	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Ja	Nestlocaties kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	819
<i>Het nest bevindt zich in de holte van een boom, soms ook in rotsen en muren. Maakt veel gebruik van nestkasten.</i>					
Oeverzwaluw	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	5
Pimpelmees	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Ja	Nestlocaties kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	597
<i>Het nest bevindt zich in de holte van een boom. Maakt veel gebruik van nestkasten.</i>					
Spreeuw	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	205
<i>Spreeuwen broeden in holtes van bomen, in nestkasten en in gaten en kieren van gebouwen. Spreeuwen zijn opportunisten en je komt ze dan ook op veel plaatsen in ons land tegen, ook in dorpen en steden. Echte graslandvogel. Grasvelden (van vochtig tot droog) en in veel mindere mate akkers voorzien spreeuwen van insecten en hun larven.</i>					
Tapuit	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	23
<i>De tapuit (Oenanthe oenanthe) is een op de grond levende vogel van open terrein zonder struiken en bomen zoals duinen en heidevelden. In het buitenland ook van droge graslanden, hoogvenen, rotsige hellingen en toendra's. Tapuiten broeden in holen, vaak een konijnenhol.</i>					
Zwarte mees	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	200
<i>De zwarte mees (Periparus ater) komt in Nederland vooral voor op de zandgronden. Naaldbossen vormen de belangrijkste leefgebieden, vooral bossen met veel sparren. Broedt van eind april tot eind juni.</i>					
Zwarte specht	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	25
<i>De zwarte specht (Dryocopus martius) komt in Nederland het meest voor in uitgestrekte naaldbossen, afgewisseld door beukenlanen en -percelen. Ze hakken hun nestholte vooral uit in dikke beuken, maar ook Amerikaanse eik, grove den en lariks. Zwarte spechten foerageren graag in jong naaldhout op mieren (vooral houtmieren). Elk broedjaar hakt de zwarte specht een nieuwe nestholte uit. Oude nesten worden in gebruik genomen door allerlei vogels en zoogdieren, waardoor de zwarte specht een belangrijke rol speelt in het ecosysteem van zijn habitat.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Roofvogels					
Boomvalk	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	12
<i>De boomvalk (Falco subbuteo) is een schuwe soort. Broedt solitair, territoriaal. Bouwt zelf geen nest, gebruikt oud kraaien- of eksternest. Jaagt in open en halfopen land: parklandschappen, heiden en hoogvenen, open duin en moeras, boerenland en dorpen, ook wel in buitenwijken van steden. Broedt in allerlei typen bos, liefst in halfopen bos of aan de randen ervan, ook wel in solitaire bomen; bijna overal waar kraaien en eksters broeden. Dus ook regelmatig in populierensingels, op erven, in hoogspanningsmasten en in stadsparken. Concentraties boomvalken zijn vaak daar waar veel libellen zijn.</i>					
Buizerd	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	408
<i>Paren hebben meerdere nesten in een territorium en switchen van jaar op jaar, lapt ook oude nesten van andere roofvogels op. Broedt liefst in kruinen van hoge bomen, vaak tegen de rand van het bos, soms lager in struiken, heel zelden zelfs op de grond. Bouwt nest van takken en twijgen. Het nest is groot, ongeveer een meter in doorsnede en 60 cm diep.</i>					
Havik	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	59
<i>Combinatie van bos met geschikte nestbomen met open land om te jagen. Broedt in naald- en loofbossen, ook in moerasbos, soms in parken. Nest meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal een naaldboom. Groot, met basis van stevige takken.</i>					
Slechtvalk	Wnb-Vogelrichtijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	2
Sperwer	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	70
<i>Broedt in bossen, soms tuinen en parken, meestal in een dicht, jong bos met naaldbomen (fijnspar, lariks), het liefst in halfopen landschappen. Bouwt jaarlijks een nest, waardoor in lang bezette territoria veel oude nesten zijn. Nest vaak dicht tegen de stam in dicht bos. Soms in struiken.</i>					
Torenvalk	Wnb-Vogelrichtijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	222
<i>Bouwt zelf geen nest. Broedt in oud kraaiennest, in Nederland tegenwoordig vooral in speciale open of halfopen torenvalkkasten met turf erin. Ook in nissen in gebouwen en in het buitenland op rotsrichels en in rotsspleten.</i>					
Wespendief	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	44
<i>De wespendief (Pernis apivorus) leeft in loofbossen en gemengde bossen, met open plekken, heide, hoogvenen en graslandjes. Ook moerasbos en kleinschalig cultuurland met bos. Hij eet vooral larven, poppen, volwassen wespen, bijen, hommels.</i>					
Zwarte wouw	Wnb-Vogelrichtijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	2
<i>Zwarte wouw broedt graag in halfopen, bos- en waterrijke gebieden, zoals rivierdalen met ooibossen, moerasgebieden, maar ook in ander loofbos en veelal aan de rand. Doorgaans in de buurt van visrijke wateren. Broedt ook graag in kolonie blauwe reigers. Een typisch wouwenest is goed herkenbaar aan rommel op nest.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Uilen					
Bosuil	Wnb-Vogelrichtlijn	5	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	27
De bosuil bewoont allerlei landschappen, variërend van loof- en naaldbos tot stadsparken en groene woonwijken. De bosuil broedt overwegend in boomholtes en begint al vroeg in het jaar (soms al in december) met nestelen en broedt over het algemeen van februari of maart tot juni. Binnen het leefgebied moeten voldoende (oude) bomen aanwezig zijn, is heel het jaar voedsel beschikbaar én bereikbaar en moeten er voldoende roest- en broedplaatsen aanwezig zijn.					
Kerkuil	Wnb-Vogelrichtlijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	13
De kerkuil (<i>Tyto alba</i>) is een bewoner van (half)open landschappen, bij ons veelal het boerenland. Hij vestigt zich graag in gebouwen zoals schuren of kerktorens. Broedperiode vanaf februari tot soms ver in het najaar.					
Oehoe	Wnb-Vogelrichtlijn	3	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	2
De oehoe (<i>Bubo bubo</i>) is een echte opportunist als het gaat om voedsel en broedgelegenheid. Waarschijnlijk is er een grote overlap wat betreft biotoop met de havik waarbij de havik overdag jaagt en de oehoe in de nacht. Het stapelvoedsel bestaat uit middelgrote tot grote vogels. In Nederland leven oehoes in de Zuid-Limburgse mergelgroeves en in kalksteengroeves, maar de verwachting is dat ze op steeds meer plekken zullen broeden die ook geschikt zijn voor havikken.					
Ransuil	Wnb-Vogelrichtlijn	4	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	7
De ransuil (<i>Asio otus</i>) broedt veelal in oude nesten van eksters of kraaien. Broedt van maart tot en met juli. 's Winters verzamelen ransuilen zich in (soms grote) groepen, vlak bij gunstige voedselgebieden. De ransuil broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen, die hem de beste dekking bieden. Daarnaast in houtwallen, boomgroepen, hagen en zelfs solitaire bomen.					
Steenuil	Wnb-Vogelrichtlijn	1	Nee	Geen nestlocaties te verwachten.	79
De steenuil (<i>Athene noctua</i>) schuwt de menselijke omgeving niet en broedt voornamelijk op gevarieerde erven bij boerderijen of vrijstaande huizen. De steenuil broedt van eind maart tot in juni. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met het hele jaar door lage vegetatie (beweiding). Als schuilplaatsen en broedholen worden oude bomen, schuren, gebouwen en dergelijke gebruikt.					
Zoogdieren					
Evenhoevigen					
Ree	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	79
Het ree (<i>Capreolus capreolus</i>) leeft in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in heidevelden, rietvelden, duinen en akkerbouwgebieden. Het ree is een cultuurvolger en past zich gemakkelijk aan cultuurlandschap aan. Voorwaarde is dat er voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is. Hij heeft een voorkeur voor het overgangsbos van loofbos naar open terrein, om er dekking te zoeken, te rusten en te herkauwen.					
Wild zwijn	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	4
Het wild zwijn (<i>Sus scrofa</i>) komt voor in droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen. Hij heeft een duidelijke voorkeur voor eiken- en beukenbossen aangezien daar in de herfst veel eikels en beukennotjes (de zogenaamde 'mast') te vinden zijn. Een voorwaarde die wilde zwijnen aan een bos stellen is de aanwezigheid van natte/moerassige plaatsen, waar ze in zogenaamde 'zoelen' (ondiepe poelen) modderbaden kunnen nemen. Een wild zwijn is een nacht- en schemerdier. Overdag rust het wild zwijn in dichte dekking, bij voorkeur in droge, jonge ongedunde naalddhoutaanplant.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Haasachtigen					
Haas	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	62
Konijn	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geen sporen aangetroffen.	53
Hondachtigen					
Vos	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	5
Knaagdieren					
Bever	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Geschikt habitat afwezig. Waterhabitat afwezig.	73
De bever (<i>Castor fiber</i>) is afhankelijk van gebieden met water en aangrenzende bosgebieden. Ze hebben een voorkeur voor riviervalleien met veel uiterwaarden, begroeid met zacht hout, en houden zich voornamelijk op langs de trager stromende delen van de rivier. Ook zijn ze te vinden langs meren, beken, poelen en moerassen.					
Eekhoorn	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig.	105
De eekhoorn (<i>Sciurus vulgaris</i>) leeft voornamelijk in uitgestrekte naaldbossen en gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. Ze komen ook voor in parken en tuinen. Ze zijn minder algemeen in kleinere naaldbossen of in loofbossen. De voorkeur van eekhoorns gaat uit naar ouder bos. Eekhoorns nestelen graag in boomholtes, waarin ze goed beschermd zitten. De ingang moet maar 5 cm zijn om binnen te geraken, wat vaak het geval is bij oude spechtenholen. Bij gebrek hieraan bouwt de eekhoorn een bolvormig nest in een boom of grote struik.					

Soort Ecologie	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Marters					
Bunzing	Wnb-andere soorten	Nee	Geen sporen aangetroffen. Geschikt habitat afwezig.	7	
De bunzing (<i>Mustela putorius</i>) komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt hij ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor. Ook in dorpen en buitenwijken van steden komt de bunzing soms voor. Het voedsel van de bunzing bestaat uit allerlei dierlijk voedsel zoals konijnen, hazen, ratten, muizen, mollen, vogels, vogeleieren, reptielen, amfibieën en insecten, maar ook vogelkers, bosbes of ander fruit wordt gegeven. De bunzing is vooral 's nachts actief. In de uren na zonsondergang en voor zonsopgang vertoont de bunzing de meeste activiteit. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. Daarbij ontstaat een stortbergje met aarde waardoor het hol sterk lijkt op dat van een bruine rat.					
Das	Wnb-andere soorten	Nee	Geschikt habitat afwezig. Geen sporen aangetroffen.	2	
De das (<i>Meles meles</i>) leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook andere open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte gebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld.					
Steenmarter	Wnb-andere soorten	Nee	Geen sporen aangetroffen.	5	
De steenmarter (<i>Martes foina</i>) heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter is een nachtdier dat van zonsondergang tot zonsopgang actief is. De steenmarter eet zowel plantaardig als dierlijk voedsel. Hij heeft een veelzijdig menu. Hij eet o.a. muizen, ratten, egels, jonge konijnen, vogels, eieren, kevers, rupsen, kikkers en regenwormen. Steenmarters maken veelal geen echt nest; meer een schuilplaats in een kier of nis met diverse voorhanden zijnde materiaal. De grenzen van een territorium worden gemarkeerd met urine en met geurstof uit kliertjes in de voetkussentjes van de achterpoten (ook geurklieren bij mondhoeken en anus). Dit veroorzaakt vaak geuroverlast bij mensen.					
Wezel	Wnb-andere soorten	Nee	Onveilige locatie i.v.m. predatoren (bijvoorbeeld huiskat, honden, bruine rat etc.). Te veel verstoring aanwezig.	2	
De wezel (<i>Mustela nivalis</i>) is een woelmuisspecialist en veldmuis en rosse woelmuis zijn de voornaamste prooien. Daarom heeft hij in vergelijking met hermelijn en bunzing een grotere voorkeur voor drogere en kleinschalige agrarische habitats, overeenkomstig met veldmuis. Ook op erven en groene delen van dorpen en steden komt de wezel voor. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt. De wezel is dagactief en afwisselend enkele uren actief en in rust.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Overige insecteneters					
Egel	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Mogelijke verblijfplaatsen buiten invloedsfeer werkzaamheden.	50
<i>De egel komt overal voor zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels zijn nachtactief. Overdag slapen ze vaak op de kale grond onder dicht struikgewas of in een moeilijk te vinden nest van bladeren, mos of ander materiaal. Ook slapen egels in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenholen.</i>					
Spitsmuizen					
Dwergspitsmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	8
<i>De dwergspitsmuis (Sorex minutus) komt in allerlei soorten biotopen voor, als er maar een bodembedekkende vegetatie aanwezig is en de bodem vochtig en koel is. Vaak is de vegetatie ook hoog en dicht. Hieronder vallen graslanden, varenbossen, heggen en struwelen, maar ook akkers, bermen, heidegebieden, duinen, rietvelden, parken en tuinen. Ook in gebieden met een drassige of losse zandige bodem komt hij voor. In uitgestrekte bossen en poldergebieden ontbreekt hij. De hoogste dichtheden haalt de soort in moerassige gebieden.</i>					
Huisspitsmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Ja	Geschikt habitat aanwezig.	22
<i>De huisspitsmuis (Crocidura russula) is een zeer algemene soort die in vrijwel geheel Nederland voorkomt. Huisspitsmuizen leven in allerlei soorten gebieden. In graslanden, bosranden, weiden, tuinen, parken, heggen en het gehele jaar door ook in gebouwen. Ze geven de voorkeur aan droge leefomstandigheden. In de nabijheid van menselijke nederzettingen is de huisspitsmuis vaak te vinden in huizen, boerderijen, stallen, schuren of kelders.</i>					
Waterspitsmuis	Wnb-andere soorten		Nee	Geschikt habitat afwezig.	1
<i>De waterspitsmuis (Neomys fodiens) komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een diepte variërend van 0,25 m tot meer dan 2 m en een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Rivieren, beken en meren met een dichte oeverbegroeiing hebben zijn voorkeur, maar het dier kan ook worden aangetroffen bij poeltjes, moerassen, sloten en met kroos begroeide vijvers, en zelfs aan de kust is hij te vinden. De soort is zelden ver van water te vinden, maar kan soms in loofbossen, heggen en grasvelden aangetroffen worden, tot 3 kilometer van water af. De waterspitsmuis graaft met zijn poten en snuit een systeem van nauwe tunnels en gangen in de oever. Soms gebruikt hij mollentunnels. De ingang kan zowel boven of onder de waterspiegel liggen.</i>					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Vleermuizen					
Baardvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Mogelijk	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	1
Baardvleermuizen (<i>Myotis mystacinus</i>) worden vooral aangetroffen in bossen, aan bosranden en in kleinschalige gesloten landschappen. De baardvleermuis bewoont in de zomer bomen, nest- of vleermuiskasten, zolders, of de ruimte achter gevelbetimmeringen en vensterluiken van gebouwen. Als winterverblijf worden vooral ondergrondse ruimten gebruikt.					
Gewone dwergvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	75
De gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>) is een gebouwbewonende soort. (Kraam)kolonies zijn in Nederland vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter betimmering en daklijsten, of onder dakpannen gevonden. In Oost-Europa worden ze ook in bomen en grotten gevonden. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij vergelijkbare plaatsen als in de zomer benut worden. Massa-winterverblijfplaatsen worden aangetroffen in hoge en massieve gebouwen waar ze vorstvrij kunnen overwinteren.					
Gewone grootoorvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	3
De gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>) gebruikt zeer uiteenlopende soorten verblijfplaatsen. Ze worden voornamelijk aangetroffen in holten en spleten in bomen en in nest- en vleermuiskasten, maar ook in gebouwen op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen. Als winterverblijf worden vooral ondergrondse ruimten gebruikt, zoals grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders. Overwinterende gewone grootoorvleermuizen zijn echter ook op zolders en in kerktorens, en een enkele keer in boomholtes gevonden.					
Grijze grootoorvleermuis	Wnb-Habitatrichtlijn		Nee	Geschikt habitat afwezig.	18
De zolder is erg tochtig. Omdat deze soort warme zolders prefereert wordt deze soort hier niet verwacht. De grijze grootoorvleermuis (<i>Plecotus austriacus</i>) lijkt sterk aan menselijke nederzettingen gebonden. Dit in tegenstelling tot de gewone grootoorvleermuis, die meer biotooptypen benut. De soort is in Nederland alleen in gebouwen aangetroffen. Het is over het algemeen een warmteminnend soort die kiest voor warme, grote zolders van bijvoorbeeld kerken en kastelen. Het valt op dat er een sterke voorkeur is voor een dakbedekking van zwarte leisteen, omdat de temperatuur er hoger is. De winter wordt doorgebracht in grotten en mijntunnels.					
Laatvlieger	Wnb-Habitatrichtlijn		Ja	Verblijfplaatsen kunnen niet (binnen invloedfeer) worden uitgesloten.	7
De laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>) is een gebouwbewonende soort. Een enkele keer zijn ze ook in bomen te vinden. Ze bevinden zich voornamelijk in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. In vleermuiskasten worden laatvliegers zelden aangetroffen.					

Soort <i>Ecologie</i>	Beschermingsregime	Vrijgesteld Cat. jaarrond beschermd nest	Te verwachten	Motivatie	Aantal waarnemingen
Ware muizen					
Bosmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Ja	Geschikt habitat aanwezig.	48
De bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) komt, ondanks zijn naam doet vermoeden, voor in zowel bossen als open terreinen, zolang er maar voldoende dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. De bosmuis is te vinden in duinen, heide, akkers, wegbermen, niet te natte rietlanden en braakliggend land. Maar ook in boomgaarden, parken en tuinen. In zeer natte terreinen en open weilanden komt hij niet voor.					
Dwergmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	7
De dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) komt voor in hoog gras, zeggen en graan- en rietvelden, ruigten en dijkbegroeiing, maar ook in kreupelhout, houtwallen, hagen, braamstruiken en in de duinen. Hij heeft geen duidelijke voorkeur voor droge of natte gebieden. Vooral de aanwezigheid van hoogopgaande dichte vegetatie is van belang. De soort komt nauwelijks voor in intensief gemaaid gebied. In de winter zoeken de dieren soms graanschuren, hooimijten of strobelen op.					
Woelmuizen					
Aardmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	9
De aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) komt voor in allerlei soorten terreinen, bij voorkeur in vochtige en ruige terreinen met een weelderige kruidlaag zoals hoog grasland, verwilderde akkers, jonge bosaanplant, begroeid braakland, grienden, hoogveen, bosranden, vochtige heide, pijpenstrootjesvelden en moerassen.					
Ondergrondse woelmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Nee	Geschikt habitat afwezig.	7
De ondergrondse woelmuis (<i>Microtus subterraneus</i>) komt vooral voor in kleinschalig cultuurlandschap. Hij houdt van een dichte gras- of kruidlaag en zoomvegetaties zoals bermen en bomenrijen maar ook van (hooggelegen) weide- en akkerbouwland, licht (vochtig) loofbos, boomgaarden en tuinen. In naaldbossen komt hij zelden voor. De ondergrondse woelmuis graaft in een dichte gras- of strooisellaag oppervlakkige en tot 40 cm diepe gangen.					
Rosse woelmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Ja	Geschikt habitat aanwezig.	47
De rosse woelmuis (<i>Myodes glareolus</i>) leeft bij voorkeur in loof- en gemengd bos met daaronder een struik- of kruidlaag, maar hij komt ook voor in jonge aanplant en in naaldbos. Ook leeft hij in houtwallen, heggen, bosranden en parken. Hij waagt zich zelden in open gebieden zonder beschutting.					
Veldmuis	Wnb-andere soorten	Ja	Ja	Geschikt habitat aanwezig.	10
De veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) komt voor in open gebieden met grassen en/of granen, zoals graanakkers, wegbermen, dijken, spoorwegtaluds, slootkanten, boomgaarden, graslanden en klavervelden. Ze hebben een voorkeur voor drogere gebieden met kort gras. Ze ontbreken in drassige streken, bossen en in gebieden met hoge begroeiing.					

Natuurlink
ECOLOGISCH ADVIESBUREAU

In opdracht van R & S Advies

Aanvullend ecologisch onderzoek Eykereind 42 in Bergeijk

in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	S. Bakker
Rapportnummer	AV-1061
Status rapport	Concept
Publicatiedatum	13-10-2022
Aantal pagina's	17
Wijze van citeren	S. Bakker, 2022, Aanvullend ecologisch onderzoek Eykereind 42 in Bergeijk, in het kader van de Wet natuurbescherming, rapportnummer AV-1061, Natuurlink, Sint-Michielsgestel.
Opdrachtgever	R & S Advies

 Natuurlink B.V.
De Rietzanger 2
5271 LN Sint-Michielsgestel

 NL27 RBRB 8836 2360 81

 06 - 11 66 72 97

 073 - 851 17 38

 NL863778458B01

 www.natuurlink.nl

 info@natuurlink.nl

 85887854

1 Inhoudsopgave

2	Inleiding.....	4
2.1.	Aanleiding.....	4
2.2.	Onderzoeksvragen	4
2.3.	Leeswijzer.....	4
3	Omschrijving plangebied	5
4	Vleermuisonderzoek	7
4.1.	Werkwijze	7
4.2.	Onderzoekresultaten	9
5	Huismusonderzoek	11
5.1.	Werkwijze	11
5.2.	Onderzoekresultaten	11
6	Effectbeoordeling	12
6.1.	Geplande werkzaamheden	12
6.2.	Effecten op vleermuizen	12
6.3.	Effecten op huismus	13
7	Mitigatieopgave	14
7.1.	Mitigerende maatregelen voor huismus.	14
7.2.	Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden	14
7.3.	Aanpassen werkwijze	15
7.4.	Ontheffing soortbescherming	15
8	Conclusies	16
8.1.	Onderzoek naar vleermuizen	16
8.2.	Onderzoek naar huismus	16
9	Bibliografie.....	17

2 Inleiding

2.1. Aanleiding

De opdrachtgever heeft het voornemen om woonboerderij aan de Eykereind 42 in Bergeijk te slopen en het terrein te herontwikkelen. Er zullen 7 nieuwe grondgebonden woningen gebouwd met bijbehorende parkeergelegenheden en bijgebouwen.

Omdat de uitvoering van deze ingreep mogelijk negatieve effecten heeft op beschermde soorten is door Natuurlink B.V. een ecologische quickscan uitgevoerd (2022, Bakker S., ecologische quickscan Eijkereind 42 in Bergeijk, in het kader van de Wet natuurbescherming, EQ-1058). Uit dit onderzoek bleek dat verblijfplaatsen van huismus en vleermuizen niet op voorhand konden worden uitgesloten. De ingreep kan dus mogelijk negatieve effecten hebben op deze soorten. Aanvullend onderzoek was daarom noodzakelijk om de aanwezigheid van huismus en vleermuizen aan te tonen of uit te sluiten. Natuurlink heeft dit onderzoek in 2022 uitgevoerd. In dit rapport worden de onderzoeksresultaten van dit onderzoek beschreven.

2.2. Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn verblijfplaatsen van vleermuizen of nestlocaties van huismus aanwezig in het plangebied?
2. Welke functie(s) biedt het plangebied voor huismus en vleermuizen?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
4. Worden er verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden?
5. Welke mitigerende of compenserende maatregelen moeten eventueel worden genomen om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen?

2.3. Leeswijzer

In dit rapport wordt in hoofdstuk 3 als eerste een korte beschrijving gegeven van het onderzoeksgebied.

In hoofdstuk 4 wordt het aanvullend onderzoek naar vleermuizen behandeld. Hierbij wordt zowel de werkwijze beschreven die is gehanteerd bij het onderzoek, de onderzoeksresultaten en de data waarop en weerscondities waaronder de onderzoeken zijn uitgevoerd.

In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het aanvullend onderzoek naar huismus. Hierbij wordt zowel de werkwijze beschreven die is gehanteerd bij het onderzoek, de onderzoeksresultaten en de data waarop en weerscondities waaronder de onderzoeken zijn uitgevoerd.

Op basis van de resultaten en de voorgenomen ingreep worden in hoofdstuk 6 de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep beschreven en wordt aangegeven of er een overtreding plaatsvindt van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming.

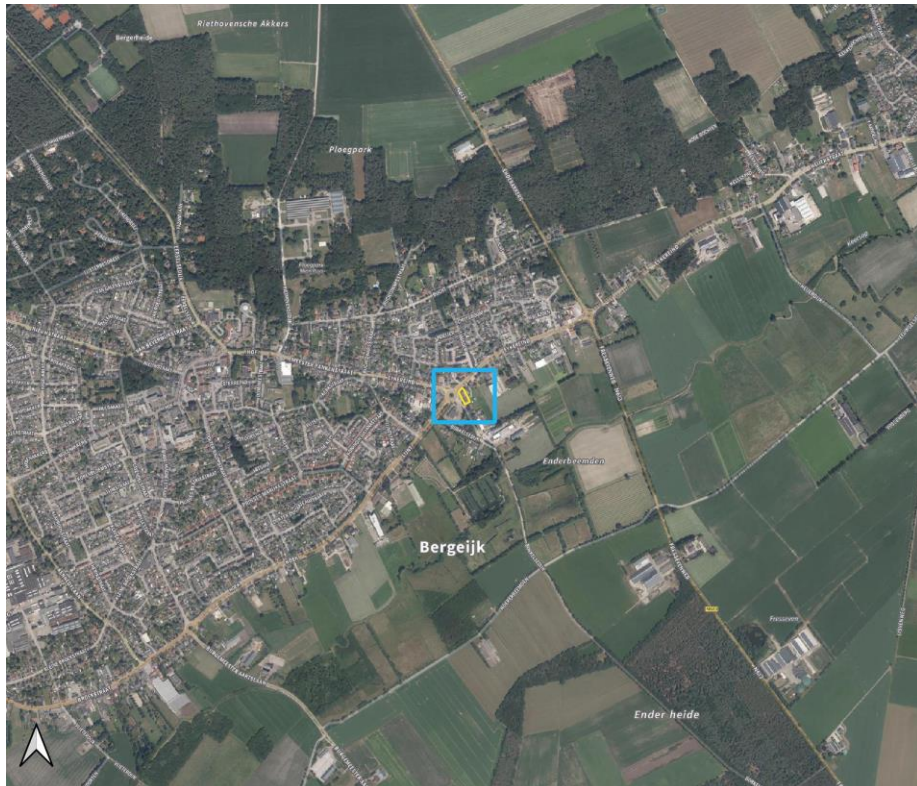
In hoofdstuk 0 wordt ingegaan op de mitigatieopgave. Dit betreft alle maatregelen die zowel tijdelijk als permanent dienen te worden genomen om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen.

Het rapport wordt in hoofdstuk 8 afgesloten met de conclusies van het onderzoek. Hierbij wordt ook ingegaan op eventueel te nemen vervolgstappen.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de Eykereind 42 in Bergeijk (zie figuur 1 en figuur 2). Het plangebied betreft het kadastrale perceelnummer BEK00-H-875 en is 1005 m² groot.

Op het terrein staat een L-vormige woonboerderij. In het noordelijk deel is de woning te vinden, in het zuidelijke deel een oude stal / schuur. Ten zuiden van de woonboerderij is een klein grasveld te vinden omringd door ligusterhagen. Hier stond voorheen nog een kleine schuur (zie figuur 2). Op de volgende pagina's is een aantal foto's te vinden van het plangebied.

0 250 500 m

1:15.000

- Uitsnede
- Plangebied

Figuur 1. Ligging van het plangebied. De uitsnede is weergegeven in figuur 2. Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

0 25 50 m

1:1.000

- Plangebied

Figuur 2. Ligging van het plangebied (geel omkaderd). Bron: Nationaal Georegister, bewerkt.

Figuur 3. Beeld van voorgevel van de woonboerderij (noordzijde).

Figuur 4. Beeld van kopse gevel van de woonboerderij (oostzijde).

Figuur 5. Beeld van achterzijde van de woonboerderij (oostzijde) met aan de voorzijde de stal en aan de achterzijde het woonhuis.

Figuur 6. Beeld van de tuin aan de zuidzijde van de stal.

4 Vleermuisonderzoek

4.1. Werkwijze

Er is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen binnen en direct rondom het plangebied volgens de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2021. Soorten waar het onderzoek zich op gericht heeft zijn:

- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- gewone grootoorvleermuis (*Plecotus Auritus*);
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Er is onderzocht of het plangebied de volgende functies voor vleermuizen vervult:

- zomerverblijfplaats (schuil- en rustplaats buiten de winterperiode);
- kraamverblijfplaats (plaats waar groepen vrouwtjes de jongen grootbrengen);

- paarverblijfplaats (plaats/ territorium waar een mannetje vrouwtjes probeert te lokken).

De warmtecapaciteit (vermogen om energie in de vorm van warmte op te slaan) en de temperatuurbuffering (mate waarin fluctuaties in het verloop van de temperatuur kunnen worden gebufferd) van de woonboerderij is zeer laag. Er is daarom geoordeeld dat het gebouw niet geschikt is als massa winterverblijf.

Naast het onderzoek naar verblijfplaatsen is er gekeken of er essentiële vliegroutes of foerageergebieden zijn die noodzakelijk zijn om de verblijfplaatsen goed te laten functioneren.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Elekon batlogger M) en een warmtebeeldcamera (Flir Scion OTM 266). Indien noodzakelijk zijn geluidsopnames van het onderzoek geanalyseerd in het softwareprogramma 'Batexplorer versie 2.1'. Indien nodig zijn hierbij ook de opnames geplot in Excel met tabellen uit het akoestisch vleermuisonderzoek van Michel Barataud (Barataud, 2015) en is de bijbehorende literatuur geraadpleegd om tot een identificatie van de geluiden te komen.

Tabel 1. Overzicht van de veldbezoeken ten behoeve van het onderzoek naar vleermuizen en de daarbij behorende weersomstandigheden.

Vleermuizen				
Datum	Tijd	Uitgevoerd door	Onderzoek naar functie	Weersomstandigheden
22-06-22	22:00 – 00:30	S. Bakker R. van Os	Zomerverblijfplaats/ kraamverblijfplaats	21 °C (aanvang), 17 °C (einde), NNO2. Onbewolkt. Geen neerslag.
13-07-22	21:50 – 00:20	S. Bakker R. van Os	Zomerverblijfplaats/ kraamverblijfplaats	19 °C (aanvang), 15 °C (einde), NNW2. Licht bewolkt. Geen neerslag.
14-07-22	02:30 – 05:35	R. van Os	Zomerverblijfplaats/ kraamverblijfplaats	14 °C (aanvang), 13 °C (einde), NO2. Licht bewolkt. Geen neerslag.
25-08-2022	21:50 – 00:05	S. Bakker	Paarverblijfplaats	24 °C (aanvang), 21 °C (einde), NW2. Licht bewolkt. Geen neerslag.
24-09-2022	22:30 – 00:30	R. van Os	Paarverblijfplaats	12 °C (aanvang), 9 °C (einde), NW2. Geheel bewolkt. In het begin lichte motregen, daarna droog.

Er zijn meerdere onderzoeksrondes uitgevoerd. Hierbij is voldaan aan de vereisten rond het aantal bezoeken, de tijd tussen bezoeken en de weersomstandigheden waaronder het onderzoek mag plaatsvinden. Een overzicht van de veldbezoeken is terug te vinden in tabel 1.

Daarnaast is de woonboerderij tijdens het veldbezoek voor de ecologische quickscan ook nauwkeurig onderzocht op sporen van vleermuizen. Het stalgedeelte van de woonboerderij heeft namelijk een zeer open structuur die goed toegankelijk is voor vleermuizen. Met name een soort als gewone grootoorvleermuis gebruikt dit soort zolders vaak als verblijf of vreetplaats. In dat geval zijn vrijwel altijd sporen als uitwerpselen of prooiresten te vinden. Uitwerpselen of prooiresten zijn echter niet aangetroffen.

Figuur 7. Beeld van de zolder van het stalgedeelte van de woonboerderij.

4.2. Onderzoeksresultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen beschreven. In figuur 8 is een kaart terug te vinden met daarop de waarnemingen van individuen, verblijfplaatsen en belangrijke functies die het plangebied vervuld voor vleermuizen. Voor de overzichtelijkheid zijn alleen de belangrijkste bevindingen op de kaart aangegeven en niet alle individuele waarnemingen.

4.2.1. Onderzoek zomer- en kraamverblijfplaatsen

Bij aanvang van het eerste avondonderzoek op 22 juni 2022 vlogen tot maximaal 10 gierzwaluwen boven het plangebied. Op basis van het vlieggedrag werd geconstateerd dat deze geen enkele binding hadden met het te onderzoeken gebouw of de bebouwing daar direct omheen.

Ten zuidoosten van het plangebied, op grote afstand, werd een roepende steenuil meerdere malen gehoord. Dit dier moet zich op minimaal enkele honderden meters van het plangebied bevinden.

Ondanks de zeer geschikte weersomstandigheden en geschikt foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied was er zeer weinig activiteit van vleermuizen waar te nemen. Het duurde tot 23:00 uur voordat de eerste vleermuis, een laatvlieger, voorbij kwam vliegen. De eerste gewone dwergvleermuis liet zich pas een half uur later horen. Dit dier was slechts kort ter plaatse. Hierna werd nog af en toe een gewone dwergvleermuis kort waargenomen, maar de activiteit was erg minimaal. Er zijn geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of gedrag dat een indicatie kan vormen voor de mogelijke aanwezigheid van een verblijfplaats.

Het avondonderzoek op 13 juli 2022 liet een vergelijkbaar beeld zien met wederom zeer weinig activiteit van vleermuizen. Pas laat op de avond werd de eerste foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze foerageerde geruime tijd in de tuin van het plangebied. Buiten een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis werden er geen andere vleermuissoorten waargenomen.

Figuur 8. Kaart met aangetroffen verblijfplaatsen van vleermuizen en de functies die het plangebied voor vleermuizen heeft. Voor de overzichtelijkheid zijn alleen de belangrijkste bevindingen op de kaart aangegeven en niet alle individuele waarnemingen.

Bij het aansluitende ochtendonderzoek op 14 juli 2022 was het wederom vrij rustig. Boven de tuin van het naastgelegen pand foerageerden twee gewone dwergvleermuizen tot laat in de ochtend. Deze vlogen op het moment dat het al erg licht was de weg over richting dorp. Ook nu was de gewone dwergvleermuis de enige soort die werd waargenomen.

Er zijn zowel tijdens de avond- als ochtendronde geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of gedrag dat een indicatie kan vormen voor de mogelijke aanwezigheid van een verblijfplaats. Er zijn geen andere vleermuissoorten waargenomen. De aanwezigheid van zomer- en of kraamverblijfplaatsen kan daarom ook worden uitgesloten.

4.2.2. Onderzoek paarverblijven

Op 25 augustus 2022 is het eerste onderzoek naar paarverblijfplaatsen uitgevoerd. Bij aanvang was er vrijwel geen activiteit van vleermuizen. Een enkele keer foerageerde een gewone dwergvleermuis zeer kort binnen het plangebied. De steenuil die tijdens eerdere onderzoeken al was waargenomen was ook nu weer aan de start van het onderzoek aan het roepen. Later op de avond was af en toe een gewone dwergvleermuis kortdurend aanwezig, maar over het algemeen was er nog steeds zeer weinig activiteit. Incidenteel werd nog een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen.

Om 23:15 uur werd een passerende laatvlieger waargenomen. Aan het einde van het onderzoek vloog er nog een rosse vleermuis langs.

Er zijn in het geheel geen sociale geluiden van vleermuizen waargenomen en daarmee dus ook geen baltsactiviteit.

Op 24 september 2022 werd het tweede onderzoek naar paarverblijfplaatsen uitgevoerd. Deze ronde liet een vergelijkbaar beeld zien met zeer weinig vleermuisactiviteit. Ook tijdens dit bezoek zijn er wederom geen sociale geluiden waargenomen en daarmee dus ook geen baltsactiviteit.

Bij beide onderzoeken zijn er geen in- of uitvliegende dieren waargenomen of gedrag dat een indicatie kan vormen voor de mogelijke aanwezigheid van een verblijfplaats. De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen kan daarom ook worden uitgesloten.

4.2.3. Onderzoek vliegroutes

Er zijn geen vliegpatronen waargenomen die wijzen op duidelijke vliegroutes. Gezien de structuur van de omgeving zijn er zeer veel mogelijkheden voor vleermuizen om zich door het landschap te verplaatsen. Op basis van gebiedskenmerken kan een essentiële vliegroute ook worden uitgesloten.

4.2.4. Onderzoek foerageergebieden

Er zijn slechts enkele malen foeragerende dieren waargenomen. Alle plekken waar gefoerageerd werd hebben echter een zodanig kleine oppervlakte dat er geen sprake kan zijn van essentiële foerageergebieden. De voorgenomen werkzaamheden zullen ook geen invloed hebben op deze kleine foerageergebieden. Vleermuizen kunnen tijdens de uitvoering van het initiatief hier gewoon blijven foerageren.

5 Huismusonderzoek

5.1. Werkwijze

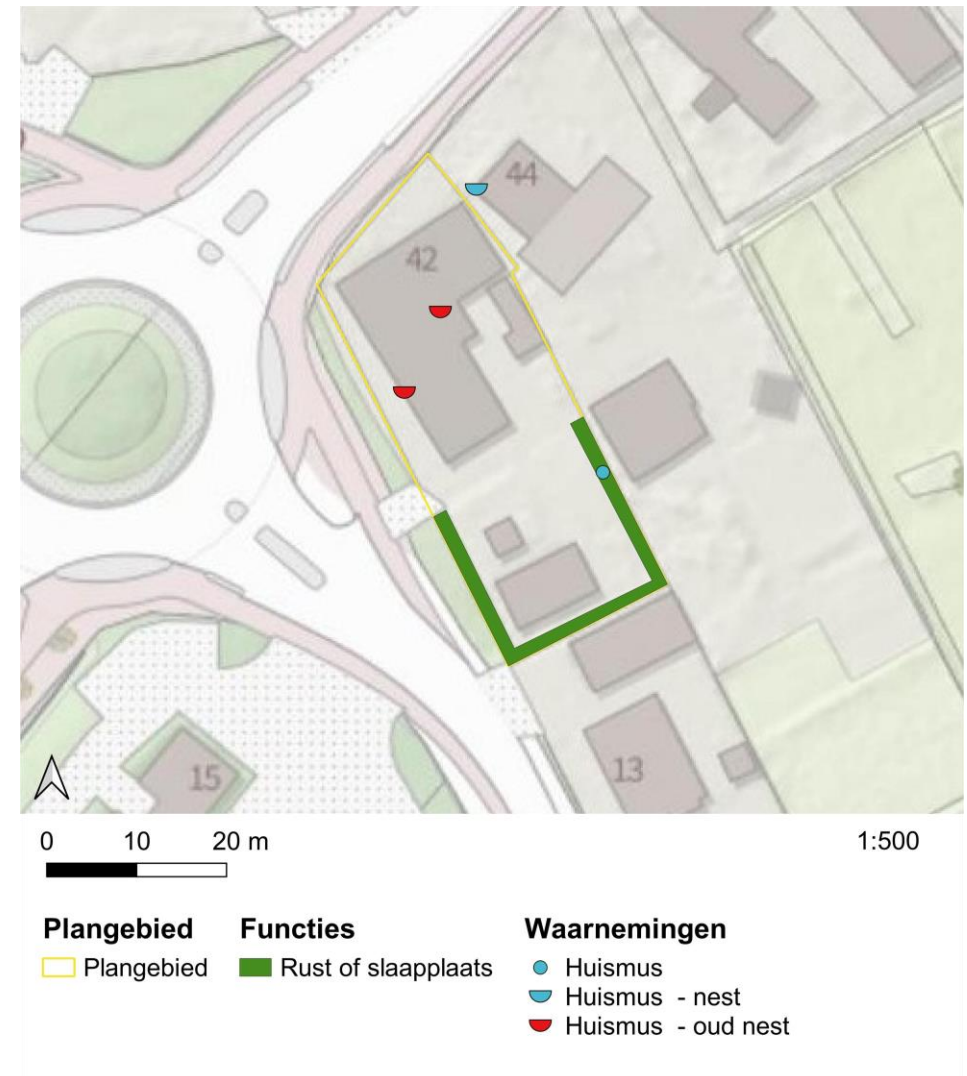
Er is onderzoek verricht naar de aanwezigheid van nestlocaties in de gebouwen binnen het plangebied volgens de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017, versie 1.0). Bij het onderzoek naar huismussen is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski EL 10x42 WB Swarovision). Er is gekozen om buiten de broedperiode de dakpannen te lichten om op deze wijze nestlocaties te vinden.

5.2. Onderzoekresultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het onderzoek naar huismus beschreven. In figuur 9 is een kaart terug te vinden met daarop de waarnemingen van individuen, nestlocaties en belangrijke functies die het plangebied vervuld voor huismussen. Voor de overzichtelijkheid zijn alleen de belangrijkste bevindingen op de kaart aangegeven en niet alle individuele waarnemingen. Tijdens het veldbezoek voor de ecologische quickscan was reeds een nestlocatie gevonden bij het naburige pand en is geoordeeld dat de liguster/klimophagen rond de tuin waarschijnlijk functioneren als essentieel habitatelement voor de lokale populatie huismussen.

5.2.1. Inspectie op nestlocaties

Op 6 oktober 2022 is door R. van Os van Vos Natuurbeheer een inspectie uitgevoerd op de aanwezigheid van huismusnesten. Hierbij zijn de dakpannen gelicht en is de zolder van de stal van binnenuit onderzocht. Hierbij werd slechts één extra nest gevonden op de binnenplaats waar de woonboerderij en de stal samenkomen (zie figuur 9). Van dit nest als ook het eerder gevonden nest werd door Vos Natuurbeheer geoordeeld dit oude, niet in gebruik zijnde nesten betrof.

Figuur 9. Kaart met aangetroffen nestlocaties van huismus en essentiële functies die het plangebied voor huismussen heeft. Voor de overzichtelijkheid zijn alleen de belangrijkste bevindingen op de kaart aangegeven en niet alle individuele waarnemingen.

6 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de effecten die kunnen optreden op de aangetroffen functies en soorten en vindt er een toetsing plaats aan de Wet natuurbescherming.

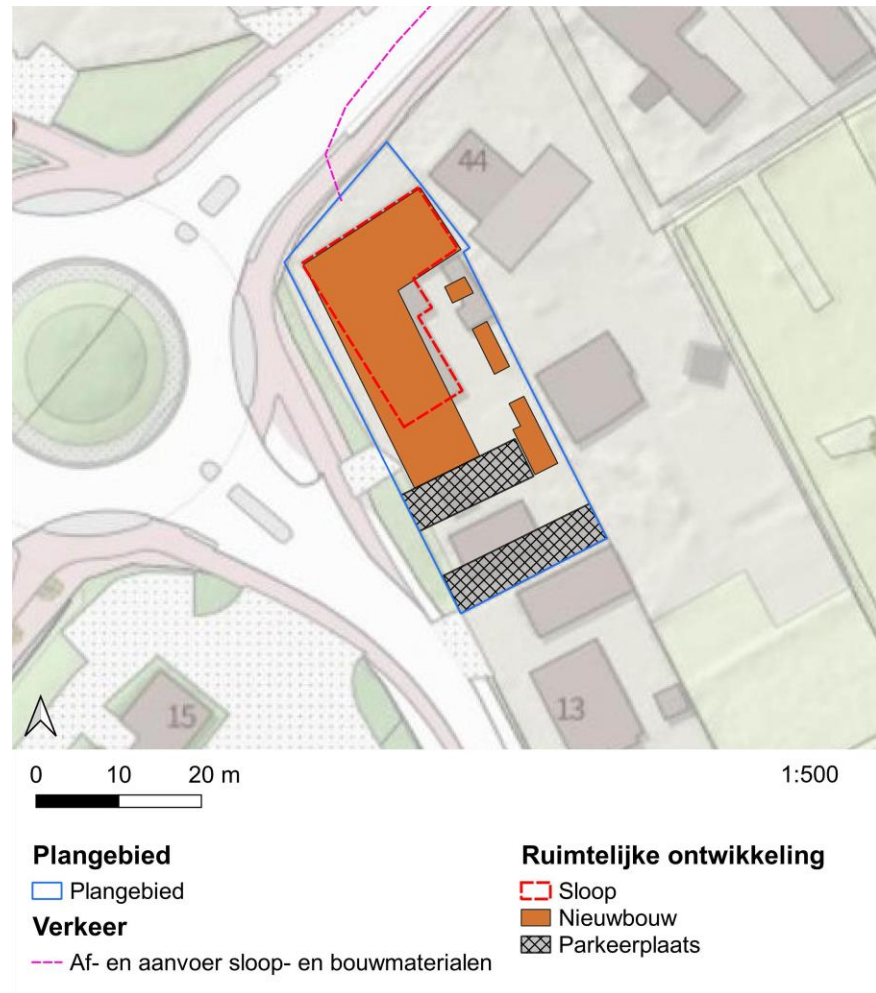
6.1. Geplande werkzaamheden

De opdrachtgever heeft het voornemen om woonboerderij aan de Eykereind 42 in Bergeijk te slopen en 7 nieuwe grondgebonden woningen te bouwen met bijbehorende parkeergelegenheden en bijgebouwen (zie figuur 10).

6.2. Effecten op vleermuizen

Het plangebied vervult **geen** functies voor vleermuizen. De voorgenomen ingreep zal daarom **geen negatief effect** hebben op vleermuizen. Er zal **geen** sprake zijn van beschadiging of vernieling van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Er zal **geen** essentieel foerageergebied verloren gaan en er zullen geen essentiële vliegroutes verdwijnen. Ook zullen er **geen** dieren opzettelijk worden gedood en is er **geen** sprake van verstoring. Daarnaast zijn er **geen** activiteiten voorzien die een verhoogd risico vormen voor vleermuizen op doding of verwonding. Er hoeven daarom ook **geen** speciale mitigerende maatregelen te worden getroffen om eventuele negatieve effecten te voorkomen.

Er zal door de voorgenomen ingreep wat betreft vleermuizen **geen** overtreding plaatsvinden van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Figuur 10. Beeld van de voorgenomen activiteiten.

6.3. Effecten op huismus

Er zijn tijdens het huismusonderzoek **geen** actief gebruikte nestlocaties aangetroffen in de woonboerderij. Alleen in het naburige pand is een nestlocatie vastgesteld.

Bij de sloop van de woonboerderij zullen geen voortplantingsplaatsen of rustplaatsen worden vernietigd dus is er geen sprake van een overtreding van de verbodsbepaling van **art. 3.5 lid 4 Wnb** (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen).

Huismussen kunnen zeer goed verstoring verdragen. Er wordt daarom niet verwacht dat de voorgenomen ingreep er toe leidt dat het aanwezige nest zal worden verlaten. De activiteit met de grootste verstoringintensiteit, de sloop, vindt ook plaats buiten het broedseizoen van de huismus. Een overtreding van de verbodsbepaling uit **art. 3.5 lid 2 Wnb** (Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren) wordt daarom niet verwacht.

De liguster/klimophagen rond de tuin functioneren zeer waarschijnlijk als essentieel habitatelement voor de lokale populatie huismussen (zie ook figuur 11). Deze functie kan niet op voorhand worden uitgesloten. Het verwijderen van de hagen kan dus leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van **art. 3.5 lid 4 Wnb**. Een overtreding kan worden voorkomen door de hagen te behouden.

Figuur 11. Met name in de haag aan de oostzijde werden veel huismussen waargenomen.

7 Mitigatieopgave

Er kunnen of moeten een aantal maatregelen ten gunste van de aangetroffen beschermde soorten worden genomen. Door het nemen van één of meer van die maatregelen is het mogelijk om negatieve effecten van de activiteiten te verkleinen en mogelijk te voorkomen.

Er mogen in principe alleen maatregelen worden genomen die bewezen effectief zijn. Hiervan kan worden afgeweken als maatregelen door een deskundig ecooloog wel als effectief worden gezien. Het is in dit geval wel van belang op schrift een goede onderbouwing te geven waarom de te nemen maatregelen in het specifieke geval effectief zullen zijn.

In het algemeen kunnen de volgende typen maatregelen worden genomen:

1. werken buiten de kwetsbare periode van de aangetroffen soorten;
2. het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen, foerageergebieden en/of vliegroutes;
3. faseren van activiteiten in ruimte en tijd;
4. aanpassen werkwijze of werkvolgorde;
5. nemen van specifieke maatregelen om verstoring, verwonding of doding van soorten te voorkomen.

7.1. Mitigerende maatregelen voor huismus.

De geplande start van de sloop dient bij voorkeur buiten de kwetsbare periode van huismus plaats te vinden. Hierdoor zal de verstoring op de nestlocatie in het naburige pand worden geminimaliseerd.

In figuur 12 is op hoofdlijnen weergegeven wat de kwetsbare perioden zijn van de huismus. De minst kwetsbare periode betreft dan de periode van september tot en met februari (let op late broedsels en koude perioden).

Figuur 12. Op hoofdlijnen weergegeven de kwetsbare perioden.

7.2. Alternatieve verblijfplaatsen aanbieden

Omdat er geen nestlocaties verloren gaan hoeven er wettelijk gezien geen alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden.

Omdat er in de directe omgeving een redelijke populatie huismussen aanwezig is zou het inbouwen van nestlocaties in het nieuwe pand voor huismus echter wel een positieve bijdrage leveren aan het behoud van de lokale huismuspopulatie. Het natuur-inclusief bouwen zou dus in overweging kunnen worden genomen bij de bouw van het nieuwe pand.

7.3. Aanpassen werkwijze

Indien de hagen (grotendeels) behouden blijven kan een overtreding worden voorkomen. Er wordt daarom aangeraden om de bestaande hagen in te passen in het ontwerp van het terrein. Indien het noodzakelijk is om delen te verwijderen om de parkeerplaats toegankelijk te maken dan kan dat mits er in totaliteit niet meer dan 25% van de hagen verloren gaat. De omvang van de hagen staat dit toe omdat er voldoende omvang aan hagen blijft bestaan.

7.4. Ontheffing soortbescherming

Indien de hagen niet behouden kunnen blijven dan dient er een aanvullend onderzoek plaats te vinden, waarbij het belang van de hagen voor de lokale populatie in kaart wordt gebracht. Indien de hagen dan niet essentieel zijn dan kunnen deze worden verwijderd. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de hagen een essentieel habitatelement zijn dan zal een ontheffing soortbescherming moeten worden aangevraagd. Hiervoor is het noodzakelijk een activiteitenplan op te stellen waarin onder andere de volgende zaken gedetailleerd moeten worden toegelicht:

- beschrijving van de voorgenomen activiteiten, waaronder werkzaamheden, planning, locatie(s), etc.;
- wijze waarop de aan/afwezigheid van beschermde soorten is onderzocht en vastgesteld (hoe, wat, wanneer, inventarisatie, verspreiding, functies, etc.);
- effectanalyse, inclusief maatregelen om negatieve effecten te beperken;
- Welk wettelijk belang er met de beoogde ingreep wordt gediend;
- alternatievenafweging waarin mogelijke alternatieven voor de geplande ingreep worden beschreven;
- analyse van de gunstige staat van instandhouding i.r.t. het beoogde effect.

8 Conclusies

Door Natuurlink is aanvullend onderzoek verricht naar het voorkomen van huismus en vleermuizen op de Eykereind 42 in Bergeijk. In dit hoofdstuk worden de conclusies uit dit onderzoek beschreven.

8.1. Onderzoek naar vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021. Er is tijdens het **vleermuisonderzoek** het volgende geconstateerd:

- 1- er zijn **geen invliegende of uitvliegende dieren** waargenomen in de woning in het plangebied;
- 2- er zijn **geen sociale geluiden gehoord** binnen de paarperiode die duiden op baltsactiviteit;
- 3- er zijn **geen zwermende dieren** aangetroffen of dieren gezien die de woning aantikken;
- 4- er zijn **geen (essentiële) vliegroutes** geconstateerd;
- 5- er zijn **geen essentiële foerageergebieden** geconstateerd.

Er is daarom **geen enkele indicatie** dat plangebied momenteel een functie vervult voor vleermuizen. Er zijn daarom **geen negatieve effecten** te verwachten op deze soortgroep als gevolg van de voorgenomen ingreep. Er hoeven daarom ook **geen mitigerende maatregelen** te worden genomen.

8.2. Onderzoek naar huismus

Er is tijdens het **huismusonderzoek** het volgende geconstateerd:

- 1- Er zijn **twee oude nesten** aangetroffen in de woonboerderij waarvan met zekerheid kon worden gesteld dat dit geen actief gebruikte nesten zijn.
- 2- Er is vlak naast de woonboerderij **één nestlocatie** van huismus vastgesteld in het naburige pand.
- 3- De liguster/klimophagen rond de tuin functioneren zeer waarschijnlijk als **essentieel habitatelement** voor de lokale populatie huismussen

(slaap- en rustplaats). Deze functie kan dus niet op voorhand worden uitgesloten. Het verwijderen van de hagen kan dus leiden tot een overtreding van de verbodsbepaling van **art. 3.5 lid 4 Wnb** (Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen). Een overtreding kan worden voorkomen door de hagen te behouden en in te passen in het ontwerp van het terrein. De hagen kunnen, gezien de omvang hiervan, plaatselijk worden verwijderd mits er niet meer dan 25% verloren gaat.

- 4- Indien de hagen niet behouden kunnen blijven dan dient er een aanvullend onderzoek plaats te vinden waarbij het belang van de hagen voor de lokale populatie in kaart wordt gebracht. Indien de hagen dan niet essentieel zijn dan kunnen deze worden verwijderd. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de hagen een essentieel habitatelement zijn dan zal een ontheffing soortbescherming moeten worden aangevraagd.
- 5- Er zijn **geen overige essentiële habitatelementen** aanwezig zoals stofbaden of water die noodzakelijk zijn om nestlocaties in de directe omgeving goed te laten functioneren.

9 Bibliografie

- Barataud, M. (2015). *Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour*. Paris: Muséum national d'Histoire naturelle.
- BIJ12. (2017 versie 1.0, 7). *Kennisdocument Gewone grootvleermuis *Plecotus auritus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Gewone-grootoorvleermuis-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017 versie 1.0, 7). *Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-016-Kennisdocument-Rosse-vleermuis-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, versie 1.0). *Kennisdocument Huismus *passer domesticus**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- BIJ12. (2017, versie 1.0, 7). *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii**. Opgehaald van Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-018-Kennisdocument-Ruige-dwergvleermuis-1.0.pdf>
- Klasberg, M. (2019). *Mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten leidraad natuurinclusief versterken, bouwen, renoveren en verduurzamen*. Arcadis.
- Kleijn, D. (2008). *Effecten van geluid op wilde soorten - implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van natura 2000 gebieden*. Wageningen: Alterra.
- Krijgsveld, K., Smits, R., & Winden, J. v. (2008). *Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels*. Vogelbescherming nederland.
- NDFF. (sd). *Overzicht protocollen*. Opgehaald van Protocollen: <https://www.ndff.nl/overdendff/validatie/protocollen/overzicht-protocollen/>
- Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen'. (Juli 2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Opgehaald van www.netwerkgroenebureaus.nl

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging. (2017, maart). *Vleermuisprotocol 2017*. Opgehaald van Netwerk Groene Bureaus: <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>